

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm || Ivlii Et Avgvsti

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10261

XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77405)

beatus Iulianus cum Iohanne aut Martino dona sanitatum impertiatur, cum quibus victor seculi in celo tripudiat: referam adhuc, qualiter cum Nicetio Lugdunensi simili virtute floruerit. Igitur infra terminum territorij Turonici Litomeris quidam in honore sancti martyris basilicam edificauit, in qua nos ex more ad benedicendum euocati, sancti Iuliani martyris pignora cum Nicetij Lugdunensis reliquijs collocauimus. Sed non multo post tempore cæcus adueniens, dum fideliter orationem fudit, visum recipere meruit. Memini huius rei in libro vitæ sancti Nicetij: quia dignum est, ut communis virtus vtriusque sancti scripta connectat.

Cæc^o videt. Istius S. Nicetij vitahabetur Tom. 2. Aprilis secunda.

Nota preces tanti pontificis.

Ex his miraculis Lector intendens intelligat, non aliter nisi martyrum, reliquorumque amicorum Dei, adiutorijs se posse saluari. Ego autem Domini misericordiam per beati martyris Iuliani patrocinia deprecor, ut aduocatus in causis alumni proprii coram Domino assistens, obtineat, ut absque impedimento maculæ vllius, huius vitæ cursum peragam, atque illa, quæ confessus sum in baptismo, irreprehensibiliter teneam, fideliter exerceam, ac viriliter vsque ad consummationem huius vitæ custodiam, Amen.

COMMENTARIVS DE SANCTO PROPHE- TA ET PRAECURSORE ET MARTYRE IOHANNE

*Baptista, ex Simeone Metaphraste. Nos numerum
capitulum margini adiecimus.*

29. Augusti
Cap. 1.

Matth. 11.

IOHANNEM Baptistam, magnū illud decus orbis terrarum laudare, desiderare quidem licet omnibus: ut pro dignitate autem laudet, nemo potest cōsequi. Quis enim illi laudem cōtinet pro dignitate, quem omnibus hominibus esse superiorem dixit omnium opifex? Quoniam autem hic est illius amicus, & perfectus imitator, ei quoque omnino gratū fuerit id, quod sit pro viribus. Sunt ergo a vobis res illius narrandæ, diuini Lucae vestigia sequentibus, vnde nām ortus sit, & quomodo, & quenam fuerit eius educatio, & quonam fine vitæ vsus sit hic vir magnus & admirabilis. Dicenda sunt autem, non ut narrentur ijs, qui nesciunt, (Quomodo enim, cum omnes res illius celebrentur ab omnibus) sed ut omnino percipiamus voluptatem in eis commemorandis. Sic verò habent:

Cap. 2.
Luc. 7.
1. Para. 24.

S. Iohannis
parentes.

Carere liberis, patribus veteris testamenti, maximo fuit probro.

Cap. 3.
Luc. 1.

Angeli parentes hominibus semper metum soluant.

Iohan.

Temporibus Herodis, qui fuit Rex Iudææ, sacerdotem dicit fuisse diuinus hic Lucas, Zachariam quidem nomine, ex vice autem Abiæ: quæ in sorte sacerdotum octaua erat. Ei autem fuisse etiam uxorem, quæ orta quidē erat ex filiabus Aaron, ut vtrinquē esset Zacharias sacerdos legitimus. Vocabatur autem Elisabeth. Eis verò suo testimonio tribuit iustitiam ante oculos Dei. Ipsa enim est ea, quæ est vera iustitia: quando quidem ei soli aperta sunt corda hominum. Et quod in omnibus eius mandatis & iustificationibus ambularent citra reprehensionem. Quamquam autem essent tanta virtute præditi, eos tamen dicit caruisse liberis: quod erat probro veteribus, non leue & contemnendum, sed aliorum omnium grauissimum. Quod quidem vobis magno debet esse solatio, quicumque bonæ quidem vitæ vobis estis conscij: sapere verò vobis minus æquæ & prosperæ succedunt res humanæ.

Huic autem Zachariæ, dum sacerdotali munere fungeretur, visum esse dicit Angelum Domini stantem a dextris altaris. Cuiusnam autem altaris? Incensum. Erat enim alterum oblationum. Et Zachariam quidem illuc solum subijisse in ipsa hora incensum, totam autem populi multitudinem fuisse extram, vrentem oratione. Conturbato verò & perterrefacto Zacharia propter spectaculum, Angelum ei soluentem metum, dixisse: Noli timere: audita sunt enim preces tuæ. Te autem fuisse exauditum probatur, quod & sit tibi promissus filius, & significetur, quemadmodum sit vocandus, & quod propter eius ortum prædicatur gaudium. Sed quid, dixerit quispiam, est consequens, ut ille, qui pro populi peccatis intercedit, accipiat promissionem, fore ut ei nascatur filius? Est certè valde consentaneum & conueniens. Nam qui ab illo erat suscipiendus, is erat futurus præco agni, qui tollit peccatum mundi: quemadmodum ille ipse clamat.

Eurum

Futurum autem eum magnum prædicit, non quidem absolute, sed coram Domino: Sicut etiam ipsos parentes prius dixit iustos esse coram Deo. In quonam autem ipsum fore magnum dicit diuinus Lucas? Num omnino in abundantia spiritus? Neque enim diuinæ gratiæ eum solum dicit futurum participem: Sed replebitur, inquit, spiritu sancto, & non post aliquod tempus, neque cum ad aliquam peruenit ætatem, sed adhuc in utero matris. Quod autem erit eius munus, & quidnam agere? Conuersionem multorum filiorum Israël ad Dominum Deum eorum. Adde etiam reliquam laudationem, o Angele. Et præcedet coram eo in spiritu & virtute Elię. Nam sicut ille erit præcursor secundi aduentus Christi, ita hic fuit primus, pari virtute, & pari potestate, & eodem spiritu. Et conuerteret corda patrum ad filios. Quid significans, nisi quod efficeret, ut Iudæi parerent doctrinæ Apostolorum? Hi enim erant illorum filij cognatione sanguinis: quorum etiam prudentiæ visi sunt obedire, qui tunc erant inobedientes. Eo enim tendit illud, Et parare Domino populum copiosum: nempe quod, ut populus Iudaicus pareret Christo, etiam antequam Christus appareret, ab Iohanne scilicet fuerit paratus, & eius linguæ præda factus fuerit.

Cap. 4.

Elias præcursor secundi aduentus Christi, Iohannes primus.

Quoniam autem tu (hæc enim dicit Angelus Zachariæ) visus es non credere meis verbis, & eius, qui me misit, & cui assisto, virtutem, non attendens, attendisti potius imbecillitatem corporis, & ad hoc solum adspexisti: imponetur tibi poena, vocis mutatio, & donec euenerint ea, quæ dicta sunt, eris obnoxius silentio. Statim autem poena affuit, & simul cum Angeli voce extincta quoque est vox Zachariæ. Apertum verò eius indicium, nutus. Erat enim, inquit, eis annuens, populo scilicet, propterea quod ei sermo deesset. Tuum ergo est hoc, o maximi Præcursor, & arcana tuæ ab initio potentia, ut & patri solueres linguæ vincula ex solo nomine, & matri naturalis pedicas sterilitatis: sicut etiam multis postea, poenitentia prædicatione, soluisti vincula peccatorum. Verum enim verò Zacharias quidem, ab eo iam peractis diebus ministerij, domum reuertitur: Elisabethæ autem postea ex inopinato elucet conceptio. Et abscondit se, inquit, menses quinque, quod in senectute, tanquam præter tempus, concepisset, erubescens.

Cap. 5.

Zacharias silentio castigatur.

Luc. 1.

Sexto autem mense (oportet enim ea connectere, quæ sunt consequentia ijs, quæ sunt proposita) quæ ad eam genere attinebat, Maria, dico Deiparam, quæ debebat in domo spõsi Ioseph, qui erat in ciuitate Nazareth, cum ei illic allatus esset bonus nuncius carnis à Verbo susceptionis, & propter rem nouam de naturæ dubitaret legibus, aperte audit ab Angelo, & alioqui confirmante id, quod dixerat, & ad fidem trahente tali exemplo: Ecce enim, quod cognata tua Elisabeth ipsa quoque concepit filium in senectute sua, & hic est sextus mensis ei, quæ vocatur sterilis. Deinde paulopost consequitur Mariæ cum festinatione in montana ascensus, & eius in domum Zachariæ aduentus. Festinauit enim, ut gratularetur Elisabeth de bono nuncio huius nouæ conceptionis. Accedit ergo, & benignè eam salutatur seu appellat. Salutatio autem, est dulcis exultatio infantis, qui est in utero. Iam enim ex utero didicerat seruus Dominum, qui erat in ventre, & cum sensisset eius in mundum aduentum, mirandum in modum lætabatur. Hoc enim aperte ostendebat læta exultatio.

Cap. 6.

S. Mariæ saluatio quæte fuerit virtutis.

Nè te lateat autem magna Elisabethæ moderatio, & submissio cum admirabili prædicatione. Erubescere enim, quod ad eam venisset Virgo, cum id eius longè superaret dignitatem. Et ideo: Vnde hoc mihi, inquit. Sicut etiam illius filius fecit ad Domini aduentum, Et tu venis ad me, dicens in tempore baptismatis. Vide autem, quem admodum Virginem appellat: Eam & matrem, & dominam suam nominat, quæ etiam benedictam dicit in mulieribus. Et id, quod gestabat in utero, fructum uteris eius appellat admirabiliter, & præter opinionem. Quid hoc significans? Quod seminis viri minime erat particeps. Et in domo quidem Elisabethæ habitauit Virgo circa tres menses. Deinde ea quidem sic domum reuertitur, Elisabethæ autem impletum fuit tempus patiendi. Quanam verò de causa ad tres menses, & non plures, fuit cohabitatio? An omnino, quod tunc esset paritura Elisabeth? Si enim circa sextum mensem, ex quo ea conceperat, missus fuit angelus ad Virginem, ipsa autem cum apud Elisabeth venisset, menses tres apud eam permanet: clarum est, quod cum finitum esset tempus conceptionis, quod nonus mensis circumscribit, in domum suam Virgo reuertitur: & fortasse hac de causa, quod vniuersa multitudo erat ventura in aedes Zachariæ, cum instaret tempus patiendi Elisabeth, pudor autem virginalis hæc minime sustineret.

Cap. 7.

Humilitas S. Elisabethæ.

Matth. 3.

Cur Maria non diutius quam ad 3. menses apud cognatam manserit.

Vnde nam verò venit in mentem Elisabethæ, ut infanti imponeret nomen Iohannis,

Cap. 8.

- nis, quod reuera erat nouum, & ab eorum genere alienum? Vndenam autem, nisi reuera ex spiritu sancto, & ex virtute eius, qui nascebatur? Neque enim ei hoc significauit maritus. Quomodo enim, cum ei esset adhuc lingua præpedita? Certè etiam postquam hoc scripto significauit Zacharias, (nutu enim non poterat) admirati sunt, inquit, omnes. Propter quamnam aliam causam, quam propter parentum conuentiam circa nomen infantis? Simulatque ergò scribens nominauit, linguæ quoque dissoluta sunt vincula, & cœpit loqui. Sed cur inuadit timor omnes, qui circum habitabant? Quod oportebat clara præcurrere miracula, & propter promissionem eius, qui erat nasciturus, & propter tam eximiū illius partum, vt ab initio fide dignus præclare appareret. Significat autem hoc quoque id, quod subiungitur, quod admiratio & metus inuaserit omnes, scilicet eos, qui audiebant; Quisnam erit, dicentes, hic puer?
- Cap. 9. Verumenimuerò ne hæc quidem nos prætereant, neq; sordidiæ accusemur in ijs, in quibus debemus potiùs conferre studium & diligentiam. Vide enim quemadmodum lingua Zachariæ, depositis quibus alligabatur vinculis, non solum modo loquitur, sed etiam, vt propheta, cœpit futura pulchrè prædicere, atque ad eò de ipso filio prædicere, qui eius linguæ vincula immiserat, & ea relaxauerat. Prædicat enim cū futurum prophetam altissimi, & præiturum esse ante eius faciem, paraturum autem esse vias eius. Sed hæc quidem sic. Consequēbatur autem, inquit, Iohanni pro ratione ætatis, spiritalis quoque gratiæ accessio. Hoc enim sibi vult Euangelista, dicens; Puer autem crescebat, & confirmabatur spiritu, & quæ sequuntur. Quinetiam cum dicit fuisse versatum in solitudinibus vsque ad tempus, quo se demonstrauit Israeli. Sed quam de causa noluit conuersari cum populo, & peregrinationis amicus fuit, & solitudinis? Ne euanesceret populi in eum reuerentia, vt quæ offuscet & flaccescat conuersationis assuetudine; quinetiam vt dum argueret, facilius admitteretur; & dum testimonium ferret, esset fide dignus, nunc quidē Iudæorum arguens improbitatem, partim autem Christo ferens testimonium.
- Cap. 10. Verumenimuerò Zacharias quidem senex & sacerdos, vt à patribus de eo tradita tenet narratio, cum vitam produxisset vsque ad ipsum Dei & Saluatoris nostri ortum secundum carnem, & cum maternis vlnis (ò diuinam submissionem) eum vidisset gestari, & sic ab ea sæpè in templum introduci, & eum esse Deum minimè ignorasset; propterea ei concedit, vt ingrediatur in sancta sanctorum, cum cognouisset eam esse Deiparam, & vt illic stet, ei largitur propter excellentiam. Sed hæc quidem ita se habebant. Ea autem res clariore ex Iudæis (ita enim vult, quæ traditur, narratio) ad iram accendit, & efficit, vt in senem grauiter insaniant. Etenim audiebant, inquit, ab eo Regem creatæ naturæ ad humanam venisse generationem. Metu ergò, ne Regi parerent, concipiunt laborem, vt ait Esaias, & pariunt iniquitatem; & cum essent procliuius ad malitiam, & ad effundendum sanguinem, non minùs quam aquam è manu, vna nocte in templū irrumpentes, in conspectu (proh dolor) altaris occidunt Zachariam. Deindè cum sanguis locum admodum cruentasset, & cædem factā plane argueret, terra effossa abscondunt mortuum parricidæ, vt qui cædis quoq; scelus vellēt abscondere. Hoc autem est reuera difficile. Est enim scelus factu quidē facile; postquam autem factum sit, celatu difficile. Et sic quidem narratur fuisse occisus Zacharias.
- Cap. 11. Aliud quoque traditur non minùs receptum, quod propter puerorum cædem ab Herodè factam, is quoque fuerit interemptus. Postquam enim in omnem partē peruasit edictum, quod iubebat interfici pueros in Bethleem, simul & in montanis, vt communi cæde horum puerorum, eum etiam vnà interimeret, qui erat suscitatus mortuos; & sic ipse metum exuëret principatūs; ea enim de causa omnes pueros fuerat aggressus occidere; (Proh dolor, ad cuiusmodi cœpta impelluntur homines propter gloriæ cupiditatem) tunc quærebatur quidem filius quoque Zachariæ ad cædem, vt qui nupèr esset natus; non inueniebatur autem. Etenim quomodo Ioseph iubebatur fugere in Aegyptum cum Maria & puero; ita etiam Elisabeth quandam speluncam ingressa cum infante, in ea habitabat. Quoniam ergò infans ab eis apprehendi non poterat, totam iram ij, qui puerum quærebant, effundunt in Zachariam; & cum in templo inuenissent, (etenim rursus vice sua attendebat altari incens) interficiunt celantem filium, vt qui eum nollet eis ad cædem tradere. Et sic duplicem assequitur coronam, quod & Deo ministrans, maceratur apud ipsum altare, & quod cum infantibus primus Christo sacrificatur.

Cum

Cum hæc sic processissent, & post multos quidem annos è viuis monarcha excessisset Augustus, Tiberius autem, qui monarchiæ ab illo suscepit dominatum, quindecim iam annos in imperio transegerat: quinetiam Herodis alienigenæ regno in quatuor principatus diuiso, & totidem numero filijs distributo, qui quidē erant Archelaus, & Herodes, & Philippus, & Lyfania: cum prima quidem tetrarchia esset Iudæa, eam autem administraret Archelaus, qui erat primus inter filios: cumque omnibus sceptro Romano collum inclinantibus post primam descriptionem, ducesq; & præfides, quibus Reipublicæ cura mandabatur, Roma accipientibus, Pontius Pilatus tunc præfès esset Iudææ, qui quoniam Tiberio Cæsari erat intimus, idèd præmiū suæ in eum amicitia, hæc acceperat administrationem? (Oportebat enim, cum venisset Christus, cui imperare erat repositum, vt ait propheta, cessare principes ex Iuda) Et Galilææ quidem tetrarcha esset Herodes, vt sacrum dicit Euangelium, & Philippus autem eius frater esset tetrarcha (oportet enim, tanquam ornamento aliquo, ipsis vti eloquijs) Ituræ & regionis Trachonitidis? & Lyfania, Abilina, sub Pontificibus Anna & Caiapha, Iohannes definitum expectans tempus, (vt sacra dicunt eloquia) quo se Israël ostenderet, morabatur adhuc in solitudine, quam habitauit vix solutus à fascijs, exercens vitā Anglicam, & liberam ab omnibus impedimentis & omni supellectile. Non enim tecto, non mensa, neq; aliquo alio ex ijs, quæ sunt huiusmodi, indigebat. Nō terram arauit, non sulcum profecit: non in sudore vultus, quam quidem meam & paternam noui pœnam, panem comedit, sed arborum quidem summa frōdes alimentum parabant? ex pilis autem cameli rude & sine arte confectum induebat vestimentum, vt eos, qui erant in mundo, ad quos non ita multo post venit, doceret victus tenuitatem, & instrueret, vt & humana despicerent, & eam, quæ reuera erat apud antiquos, exercerent frugalitatem: qua prius Adam honoratus, minimè opus habuit vestibus. Clarum est enim, ei post transgressionem opus fuisse vestibus.

Cum autem tempus iam dictum aduentasset, & seipsum Israëlī patefecisset, cuius modi erat ad afferendam admirationem homo, qui triginta annos habitauit in solitudine, & se veluti perpetuo damnauerat exilio, & cum nullo omnino homine versari statuerat, & ab ineunte ætate vitam elegerat monasticam, vt qui tunc primum veniret in conspectum hominum? Statim enim, vt iam diximus, ab incunabulis lubenter versatus fuit in solitudine, nulla re humana omnino indigens, simul cum moribus loquentem formam & vestem attrahens, vt qui fuisset filius Pontificis, & testimonium de eo ferentem Esaiam apertè induceret. Illud enim, Vox clamantis in deserto: de eo feliciter dictum est. Nouus quidem Elias ostensus ex omnibus, vel potius omnibus persuadens se habere illo aliquid amplius, quatenus plus est omnino versari in solitudine, quam in ciuitatibus, in quibus erat Elias. Ea de causa erat Iudæis mirandū in modum venerabilis, & tolerabantur eius reprehensiones. Quomodo enim eos increpans & vocans genimina viperarum, etsi manu essent valde prompti, & propensi ad cædem, eos non adiecit ad insaniam?

Verumenimuerò attendendum est, quam fuerit Iudæis Baptista admirabilis. Eius enim iniicit suspicionem, nè ipse reuera esset Christus. Et idèd extitit vox illa, quæ ex alto testimonium filij tribuebat ei, qui baptizabatur? & columba, quæ aduolauit, & apud illum solum mansit. Illum autem nihil ex his extulit, neque vnquam visus est primas partes sibi vèdicare, sed sibi potius extremam adfiscere humilitatē. Quid enim sibi vult illa calceamenti corrigia, nisi quòd omnino recusaret se cum Iesu conferri, & diceret se non esse idoneum, qui solueret corrigiam eius calceamenti? Et alioquid cum à Iudæis, missis ad eum legatis ex sacerdotibus & Leuitis, interrogaretur, Confessus est, inquit, & non negauit? & confessus est, se nullo modo esse Christum? etsi illi ad exprimendam Baptistæ confessionem, quòd ipse esset apertè Christus, quid non faciebant? Eò enim cum alijs hæc tendebat interrogatio: Quid tu baptizas, si tu non es Christus? Quinetiā à proprijs discipulis Christo inuidentibus, & propter baptismum non nihil vellētibus, (ad eum enim sensim accedentes, & ad æmulationem accedentes: Cui tu testimonium tulisti, aiebant, eccè is baptizat) ille ne tantillum quidem abducebatur? apertè autem dicebat, seipsum non esse Christum, sed missum. Christum verò & Agnum Dei vocabat, & se quidem oportere minui, illum autem augeri confitebatur. Non autem erat Iudæis solum venerandus Baptista, & verè dignus, qui haberetur in admiratione: sed etiam ipsi Herodi, & ei magis, quam Iudæis, quòd ei non solum pudorem, sed metum quoquè iniecerat. Timebat enim, inquit, Iohannem, quòd

O o o o

sciret

Cap. 12.

Filij Herodis Ascalonitæ.

Gen. 49.

Luc. 3.

S. Iohannes vix solutus à fascijs manet in solitudine.

Genes. 3.

Austeritas vitæ eius.

Cap. 13.

Iohannes monachus ab infanzia.

Esa. 40.

Matth. 3.

Cap. 14.

Magna humilitas ei.

Iohan. 1.

Iohan. 3.

Marc. 6.

sciret virum sanctum & iustum eum esse. Quin etiam eum audiens, multa faciebat, & eum lubenter audiebat. Nam illud quidem habebat ex conscientia cōdemnatione, quòd eum timeret, inquam, cum prauè & sceleratè viueret? hoc autem ex virtute dicentis, quòd omninò eum lubenter audiret. Et sic efficit quidem virtus, vt eam illi quoquè reuerentur, qui sunt ab ea omninò alieni.

Virtutem etiā improbi reuerentur.

Cap. 15.

Sed reuerà magnam vim habet intemperans cupiditas, & res est omnium efficacissima ad animam redigēdam in seruitutem. Sicut etiam hunc Herodem miserè admodum affecit, dū non secus ac mancipio, Rege (proh dolor) vsa est. Qui despecta sua vxore, (ea autē erat filia Aretæ Regis Arabum) & contemptui habito eius amore, plurimi faciebat amorem Herodiadis. Eam enim, cum esset vxor fratris Philippi, duxit præter leges, cum iam haberet semen fratris. Illis enim solis permittebatur hoc facere, quorum fratres reliquerāt vitam absque filijs. Permittēbatur autem omninò hoc consilio, vt semen suscitarēt fratribus. Propter hæc ergò Iohannes Herodem reprahendens, visus est surdo canere, & loqui in aurē mortuo? etsi solitus esset prius eum lubenter audire, & sciret eum in magna haberi reuerentia. Sed amor Herodiadis, qui, vt diximus, eum inuaserat vehementius, efficiebat vt nihil faceret verba Iohannis, & illum quidem coniecit in carcerem, Herodiadi autem gratiorem præbuit audiētiā, & liberam dedit potestatem sui explendi desiderij.

Deut. 25.

Libidinis mācipium Herodes.

Cap. 16.

Ceterum Baptista, vt qui esset propheta, vel potius propheta superior, cum præcognouisset se per Herodem quidem mox esse excessurum ex hominibus, suos autē discipulos hominem quidem solum existimare esse Christum, ipsum verò esse Christum longo interuallo præstantiorem? velle autem hoc corrigere iudicium, vt quòd non rectè haberet, quoniam neque desiderabat assentationem, neque præter veritatē volebat ornari gloria, quid facit? Cum ille elegisset duos ex suis discipulis, mittit ad Iesum, qui rogarent: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? Et hoc statuit facere, non ipse volens discere, sed illos doceri potius. Quomodo enim opus habuisset discere, quem nouerat ex vtero, antequam ex eo prodiret, & quem doctus à patre, apertè prædicauit in omnibus? Quibus, cum venisset, & hæc Christo dixissent, ille quidem primùm nullam dat lingua responsionem, sed factis potius respondens, se ipsum esse ostendit, quem quærebant, signorum magnitudine, quoniam ea ipsa hora multa signa fecerat: deinde verò etiam per verba adjiciens responsionem: Euntes, renunciate, inquit, Iohanni ea, quæ audistis, & quæ vidistis. Quanam autem ea sunt? Cæcorum correctio, leprosoꝝ mundatio, surdorum auditio, mortuorum resurrectio, & quæ deinceps consequuntur. Propter quæ diuinè subiungit: Et beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me. Quid hoc dicens, aut quid volens ostendere? Quòd vel eius supercilia (vt ait diuinus David) examināt filios hominum, & quæ ab eis agitantur in cordibus, eius oculos minimè effugiunt. Ipsi enim apertè erant, qui scandalizabantur.

Matth. 11.

Cur S. Iohannes discipulos ad Christum miserit.

Psal. 10.

Cap. 17.

Postquam autem ij rediissent ad Baptistam, volens Christus ijs quoquè mederi, quæ turbæ circumsistentis animum perturbabant? (Iam enim rectè se habebant Iohannis discipuli.) Verisimile nanque erat turbam dubitasse, num hæc dicta essent à Iohanne ambigente, vtrum is sit, qui venit, an alium fortè expectare oporteat, vt qui vel propter carcerem in metum incidisset, vel etiam pœnitentia ductus esset eorum, quæ prius dicta fuerant. Has, inquam, dubitationes Christus corrigens: Quid existis, inquit, visum in desertum? Arundinem vento agitatum? Aut eum, qui est in mollibus vestibus? vel prophetam tantum? Hæc autem post discipulorum Iohannis reuersionem, sicut diximus. Neque enim eis præsentibus volebat laudes contextere Baptistæ, quoniam assentantis potius, quam vera dicentis, existimata essent ea, quæ dicta sunt. Ad quid ergò exemplum arundinis, quæ vento facile agitur, quam vt ostendat hominem facilem & mobilem, venti campum, vt est in proverbio, & mentem, quæ facile duci & transmutari potest, quæ seruit temporibus, & citò ab eis transferitur? Non ergò à priore illa mente & sententia traductus est Iohannes, quoniam cum adducto exemplo pugnat ex diametro. Est enim ille firmus & solidus, arundini, quæ facile circumfertur, omninò dissimilis. Quid autem illud, in mollibus vestibus? eos inuinit, qui viuunt in delicijs. Probabile enim erat Iudæos cogitare, quòd qui primùm fuerat firmus ac robustus, & assuetus laboribus, deinde delicijs vsus, tunc euaserat delicatus, & inierat fœdus cum mollitia? Quorum neutrum fuisse Iohannis animi & vitæ, certum testimonium est, & vestis, & carcer. Non enim cōdemnatus esset illum habitare,

Christus in absētia discipulorum cur Iohannē laudauerit.

bitare, si sciuisset seruire tempori, & cedere Regibus se iniquè gerentibus: cum prefer-
tim ei non esset necesse loqui ad gratiam, sed solum tacere sufficiebat, vt omnibus
modis obseruaretur & coleretur. Quomodo autem accipiendum est illud, Eum esse
plus quam prophetam? An quòd conspectus sit propinquus Christi aduentui ad ho-
mines? Mittam enim, inquit, Angelum meum ante faciem tuam. Quod quidem nihil
aliud significat, quam, proximè. Nam ij quoque, qui in progrediendo præcedunt con-
tinenter Regibus; ij scilicet & maiorem, quam alij, habent auctoritatem, & sunt ei
coniunctiores.

Et sufficit quidem lingua Dominica ad ferendum Iohanni testimonium de excel-
lencia inter homines, & quòd nulla mulier eo maiorem pepererit. Inueniet autè qui
velit, veritatem quoque rerum idem dicere, si illius mensam cogiter, si illius viuè di-
rationem, si excelsam illius mètem. Tanquam enim, qui è celo venisset, sic terram obi-
bat, corpus tanquam superuacaneum & ociosum aliquid inferès, & eius ferè nullam
curam gerès; hymnis & precibus assidue deditus, propemodùm quidem nec terram
tangens, ad cælum autem mète sublatus, & Deum solum purè contingens, nullam
rem humanã vendicans, sed nouam vitæ viam ingrediens, vt qui esset simul tranquil-
lus & vehemens. Etenim cum populo quidem Iudeorum strenuè & fortiter, cum Re-
ge autem liberè, cum suis verò discipulis comiter admodùm & benignè loquebatur:
non leuiter quidem & temerè, sed vnumquodque scilicet, vt oportebat. Quomodo
ergò non erat hominibus maior, qui sic erat affectus? Quid autem sibi vult id, quod
subiungitur, Minor quidem, in regno autem calorum maior? An nè nimie laudes Iu-
dæis aliquam parerent absurditatem, & darent eis occasionem, Christo præferendi
Iohannem? Minorem autem omninò & etate, & multorum opinione seipsum vocat.
Erant enim quidam, qui ei non solum tribuebant humilitatem, sed & voracem, & vi-
nipotorem non verebantur eum vocare.

Sed iam ad eius quoque mortem est transeundum, quã ille subiit propter reprehen-
siones, vt qui perpetuò aduersus peccatum decertauerit, non timens dies (vt dicam
cum diuino Dauide) non formidans vultus regum, qui Deum & leges despiciunt: sed
apertè arguens eos seruo voluptatis, qui alijs (ò iura & leges) volent imperare. Nam
postquam iam fuisset in clausis carcere, (eo enim illic dimisso, digressi sumus) Herodes
faciebat cœnam in suo natali proceribus, & tribunis, & vt sacrum dicit Euangelium,
primis Galilææ. Deinde in cœna oblectationes, & honestæ recreationes. Oportet
enim eas quoque dicere, quibus Rex vsus est apud eos, qui inuitati fuerant. Accedit pu-
ella saltans, non plebeia aliqua, aut vna ex vulgo, sed quæ nominata fuerat filia Regis,
& illius ipsius Regis, qui cõiuuiio exceperat. Nec erubescerebat Regina filiam, eam que,
vt videbatur, virginem introducens, & saltantem producens in conspectum tot ma-
sculorũ, rem pudicis oculis non solum iniucundam, sed etiam vitandam. Sed id con-
sultò agebat, vt cognosceretur quàm esset honesta ea, quam Rex duxerat, & ex fru-
ctu arbor, & ex filia mater aperta euaderet. Et ipsa quidem per illam: qui duxerat au-
tem, per vtranque, laudãdus videretur & beatus. Vide verò mali quoque accessionem.
Patri placuit id, quòd fiebat, propter quod oportebat eum magis pudore affici: & sic
placuit (ò regiam munificentiã) vt polliceretur se ei regnum suum esse diuisurum, ad
remunerandam rem tam publicè vtilem, & magno studio dignam: & quod est dere-
rius, cum nec illa petisset, sed ipse eam ad rogandum incitasset.

Illa autem laudis quoque & gloriæ mouetur cupiditate, & rem petit longè maio-
rem, vt que cum esset foetus viperæ, didicisset ab ipsa matre petitionem. Quærit enim
non dimidium regni sibi promissum, neque aliquid cuiusmodi, sed rem, proh dolor, quæ
omnia regna terræ superat, & cum qua ne ipse quidem mundus potest conferri, si eius
spectes precium: nempe caput viri, quod tu quoque prius, qui seruus es potius, quam
Rex, in maximo honore habuisti, vt ipsa dicunt Euangelia, & nos prius ostendimus.
Nunc autem propter à ratione alienum tui animi motum, & eius reprehensiones, in
vincula conijcis virum illum venerandum, & non solum conijcis, sed etiam interimis:
& illud caput malis vendis amoribus, tales, ò infelix, gratias ei largiens, cuius tu turpi
amore tenebaris. Quis verò fuit hic pretextus? Nè iusiurandum transires, iussi inter-
emptio. Clarum est enim, te esse pollicitum, regni tui dimidium ei daturum. Hoc au-
tem quid est aliud, quam opes, pecuniæ, iugera terræ, gloria ad tempus, quorum ipse
eras dominus? Hæc enim si ei à te ex æquo essent diuisa, tuum conseruassent iusiuran-
dum. Viri autem cædes, viri dixi, immò verò plus quam viri, quid cum his commune

- habebat apud eum, qui temperanter viuit, & rectas leges sequitur? Nisi hoc tibi erat regnare, o optime, subiectos nulla de causa interimere? Tu autem prae te tulisti te moleste ferre, ut qui necesse habuisses iusti viri eadem permittere, iurifurandi, & non legum, solum custos diligens. Sed satis intellectum est, te ad nouercae, ut aiunt, flere tumulum, & prae te ferre te illud dare inuitum, quod magis gaudebas, quam iis, qui pe-tebant.
- Simulatio Herodis.** Infertur autem caput plenum sanguine, inuitatis quidem tetrum spectaculum, & quod omnem conuiuij letitiam poterat in dolorem conuertere, matri autem puellae maximam afferens voluptate. Talem enim sitiebat eum videre, qui eam prohibebat, ne uiueret ex sui animi sententia, & zelo linguam habebat non minus gladio acutam, licet mutam. Diuina enim quaedam res est virtus, & quae uinci non potest, ut quae etiam post mortem eius, qui eam possedit, adhuc dominetur. Qui enim erat ad eum turpis, & abominandus, & voluptatum seruus Rex, qui eadem talis viri, tanquam unius abiecti & contempti, iussu fecerat, uide quemadmodum post illius mortem euadit timidus & meticulosus. Ad eum certe timidus, ut eum, qui erat mortuus, putaret prope esse morte superiorem. Cum enim de Iesu audisset, Euangelium inquit, Herodes, & quam faceret miracula. Hic est, inquit, Iohannes Baptista hic surrexit a mortuis. Huius autem rei probatio erat. Virtutes enim dicebat operari in eo, Domini signorum & miraculorum sic vocans operationem. Postquam autem fuit interfectus diuinus ille Iohannes, & magna contentione petendum caput praemium saltationis donatum fuit illi debacchanti iuuenulae, & id per ipsam habuit mater illa, cum id accepisset, quod ardentem sitiebat, profunde infodit, & apud se tuto abscondit, ut ex iis, quae a Patribus sunt tradita, narrationibus scriptisque, licet discere. Magnus enim timor, & magnitudo eius, quem habebat odio, efficiebat, ut ipsa sibi caueret. Neque permittit caput coniungit cum corpore, dubitans ne sic resurgeret, & ad priores rediret reprehensiones. Sed si, inquit, apud me caput recte abscondatur, id non facile potuerit resurgere.
- Cap. 21.** Postquam autem cura fuisset eius discipulis, ut reliquum corpus in quodam loco insigni honorifice sepelirent, iis ad Iesum venientes, omnia ei renunciant. Ille autem, utpote ex eo dolore affectus, non amplius patitur manere in regione. Sed illinc surgit protinus, & una cum suis discipulis nauem conscendens, venit in desertum quandam locum Bethsaida, & se, & illos quiere recreans, & ueluti consolans tristitiam. Atque diuinus quidem Iohannes, cum praeter alia bona, quibus erat locuples, etiam, quod a Christo acceperat, testimonio fuisset honoratus, calor, quibus erat dignus, sortitus fuit habitationem, cum trigintaduos annos, & sex menses peregisset in terra. Herodem autem Dei iustitia, etsi ut plurimum solet esse tarda ad supplicium, tamen hic fortasse insigne scelus habens odio, haud ita diu post inuadit. Postquam enim ille suam uxorem, propter uehementem amorem in adulteram, & odio habuit, & repudiauit, ea non ferens contumeliam, uenit ad Aretam suum patrem, qui erat Rex Arabum, ut antea dictum est, eique & insolentiam & alia omnia (ut semel dicam) exposuit, & petijt, ut uisceretur rem, quae mulieri est intolerabilis. Ille autem (neque enim eius solum, sed suam potius propriam existimabat contumeliam) bellum commouit aduersus Herodem. Et cum rem recte gessisset, & illius exercitum valide cecidisset, & alios quidem occidisset, alios uero redegisset in seruitutem, & subiectis flammis omnem esset populatus regionem, reuertitur. Et res quidem Herodis ita se habuerunt.
- Cap. 23.** Caterum huius adulterae & illegitimae uxoris Herodis, quomodo? Ipsa in longissimum quidem tempus vitam producit. Cum suam autem uidisset filiam acerbo hinc primam vitam terminasse, sic ipsa quoque recedit, iis, quae illic sunt, omnino seruata supplicij, & bibitura totam faciem iustissimi calicis, qui est in manu Domini. Filia autem illius, quam quidem diximus perijisse ante matrem, cum ad quandam locum proficisceretur, & tempore hyemis oporteret eam flumen trajcere, quoniam erat glacie concretum, id transibat pedibus. Cum autem glacies non sine Dei numine omnino esset disrupta, ipsa quidem usque ad caput defluxit misera, tunc quoque ueluti saltans laniationibus, non in terra, sed in aquis. Caput uero & glacie confractum, & ualide amputatum, relinquitur supra gelu, admirabile indicium Dei iudiciorum, ipsum quoque diuisum a reliquo corpore, non gladio, sed glacie. Sed haec quidem ita se habuerunt, & infame illud & sceleratum caput, propositum erat spectaculum omnibus, ea, quae fecerat, in memoriam reuocans spectatoribus. Quemadmodum autem illud
- uere

Caput S. Iohannis defoditur.

Cap. 22. Marc. 6.

Luc. 9.

Bellum facit Herodi Aretas.

Cap. 23.

Psal. 74.

Filiae Herodidis horrendus interitus.

verè sacrum, & magna cōtentione quarendum caput, in profundo terræ (sicut priùs diximus) à Baccha illa absconsus, admirabiliter rursus eluxerit, & manifestum euaserit fidelibus; iam ad declarandum accedit oratio.

De inuentione capitis S. Iohannis Baptistæ.

Duo monachi ex Oriente profecti, cum eos teneret desiderium fruendi conspectu sacrorum locorum Christi passionum, veniunt Hierosolyma. Alteri eorum dormienti appàrens Baptista, & ostendit quisnam esset; & cum ad Herodis, inquit, Regis domum veneritis, (illuc enim est meum caput conditum) à vobis maximè curandum est, ut id tollatis. Manè ergo accedens, qui visionem viderat, ea comiti communicat. Ille autem id, quod visum fuerat, inanem dicit esse visionem, non veritatem. Ipsum enim fortassè mouebat ad incredulitatem affectio emulationis. Ea ratione & negligebatur id, quod imperatum fuerat; & ad effectum minimè deducebatur. Sequenti ergo nocte singulatim accedens præco veritatis, utriusque, mandat eadem, dicens, nihil oportere dubitare; sed omni incredulitate deposita & socordia, curam gereret eius, quod fuerat imperatum. Cum ergo ambo id, quod visum fuerat, rursus sibi inuicem significassent, & soluta est incredulitas; & ab utrisque via simul est confecta; Præcursores rursus (ut semel dicam) illam eis dirigente, & bono duce eis effecto. Breui itaque ad locum perueniunt, & inueniunt sacrum caput, cuius amputatio fuerat poena temeritatis; & idè non merebatur abscondi, sed potius prodire in lucem, ad sanctificationem & vtilitatem multorum.

Cum id ergo sustulissent monachi, ut iussi fuerant, & in saccum ex pilis confectum id immisissent, (quod quidem fortassè factum fuerat de illius sententia, ut caput imitaretur indumentum totius corporis, quo utebatur in solitudine) statim se parant ad reditum, rem verè desiderabilem, & supra millia auri & argenti (ut cum diuino Dauid dicam) fidelibus afferentes. Figulus autem quidam illo tempore, ex ciuitate quidem Emesæ genus ducens, sed tanta laboras inopia, ut ipsam odio haberet patriam, ut quæ eum non posset alere, ob idque charum etiam solum, nempe patriam ipsam, dereliqueret, & quasi secum habitantem paupertatem fugeret; hic cum erraret in via, incidit in monachos, à quibus diuinus thesaurus, nempe Præcursoris caput, exportabatur. Cum ergo ille vnà cum eis colloqueretur, & simul iter faceret, illi tradunt ferendum hoc excelsum & venerandum caput. Ignorante autem figulo quidnam esset, quod eius fidei commissum fuerat, illi appàret Præcursor; & in eius conspectum fugiens; Relictis, inquit, tuis comitibus, aufuge cum eo, quod habes in manibus. Hoc autem facit, monachorum quidem, ut est verisimile, frigiditatem, condemnans & socordiam, ut qui rem tantam homini alieno & ignoto credidissent; Figulo verò hanc præbens occasionem, & rem gerendi rectius, & vitæ melioris. Nam cum ille obediisset, & dilauisset, & cum tali thesauro domum esset reuersus, fuit deinceps florens opibus, & bonorum bonis per totam vitam repletus. Quomodo enim non erat futurus, qui non, ut ille comœdiæ Chremylus Plutum domum introduxerat, cæcum penitus, & cui non est fidentum; sed veras diuitias, thesaurum, inquam, qui non exinanitur, secum habebat habitantes? Non oblitus autem ille, quum malè priùs rem suam gereret, sacrum illud & venerandum caput in omni honore habuit. Et hoc quidem tota vita sua fecit.

Cum autem esset decessurus, vbi illud imposuisset in hydria (sic enim fortè dispensabat, qui eius, qui propter me pauper est factus, paupertatem emulabatur in omnibus) & deinde extrinsecus eam arca inclusisset, & pulchrè signaculo obsignasset, deponit apud fororem, ei, quæ euenerant, omnia aperiens, & quemadmodum veluti quoddam inexpugnabile malum aliquando ipsum atterebat paupertas; præter spem autem rebus mutatis, ad eas, quas nunc habet, opes peruénit, & bonorum affluentiam. Causam autem mutationis dicebat fuisse caput, quod in vase ostendebat inclusum; quod mihi, inquit, maiorem attulit vtilitatem, quàm, quod vulgò celebratur, Cornucopiæ. Cum sic dixisset, diligenter præcepit, ut in omni quidem honore illud haberet; id verò, quod celabatur, ipsa non priùs aperiret, quàm ijs, quos nouit, modis Præcursor ipse id faciendum significaret. Hoc autem iussit, fortassè considerans, quòd qui suum Dominum, cum adhuc esset intrà vterum, non ignorauit, sed in ventre exultando, eum significauit; is etiam post mortem capsæ, tanquam ventre, utens, se ipsum, cum vellet, esset declaraturus. Atque quandiu quidem, forori inquit, vixeris, vide ut omnis honor & cultus ei seruetur; postquam autem videris tuum appro-

Cap. 24.
Appàret S. Iohannes duobus monachis, eis indicat vbi lateat caput suum

Inuenitur sacratissimū caput S. Iohannis.

Cap. 25.

Psalmus.

Eccè istorum monachorum socordia, quæ tantum thesaurum ignoto concrederunt. Dicitur si- gulus afferens sancti caput.

Cap. 26.

Moricurus trahit thesaurum hunc forori suæ afferuari.

Luc. 1.

pinquare decessum, apud aliquem virum pium est hic tibi deponendus thesaurus. Sic ergo mulier, quandiu habuit quidem corpus, alacritati animi seruiens, curauit mandata fratris, & in seruiendo venerando capiti non fuit negligens. Postquam peruénit etiam ad senectutem, & ad necessarium exolendum debitum mors eam vocabat, implet hinc quoque mandatum, & apud quendam, qui non solum pietatem, sed etiam castitatem sibi vendicabat, deponit thesaurum, ea mandans similiter, quae sibi quoque mandata fuerant.

Cap. 27.
Sactu caput
traditur cui
dam mona-
cho hereti-
co & puerlo

Ad multos ergo eodem modo donum transiens, deinde etiam ad quendam Eustachium, monachum quidem & presbyterum, sed diuersa ab orthodoxis sententia, & non conuenientem cum ijs, qui de fide recte sentiebant, bonum illud venit, cum ignorassent, ut arbitrator, qui deposuerant, sententia diuersitatem. Ei vero non hoc solum, sed mens quoque erat peruersa, & mores conueniebant ei, quod sentiebat. Idque facile probari potest. Quae enim faciebat id, quod apud eum celabatur, & quae diuina signa operabatur, sibi improbe ille impius ascribebat, & fur erat simul, preciosissimam thecam habens tanquam marsupium, & non minus quae fiebant, quam quae immittebantur, cauponans, ut qui omnino simularet, & ea ad se traheret. Non oportet autem omnino admirari, si viro tali tam preciosum caput Baptista sustinuit committeri. Quid enim, qui & in improbae mulieris manus prius venire, & ab ea abscondi, multo autem magis qui etiam illam ipsam sustinuit habere causam amputationis? Tandem vero fuit euidentis, quoniam esset eius sententia. Fauebat autem Arrio, & eodem morbo, quo ille, laborabat. Propter ipsam itaque haeresim eadem hora expellitur ex ciuitate Emesenorum, valde quidem rogans & obsecrans, ut vnum solum diem sibi liceret manere in monasterio. Cum non fuisset autem exauditus (Neque enim oportebat, cum diuinus non permitteret Praecursor, futurum malum egregie prospiciens. Volebat enim sceleratus diuinum caput secum accipere, ut rursus furaretur, & sibi attribuere, quae ab illo fiebant miracula, & sic procurare, ut haeresis recte se habere, & Deo grata esse videretur) ille quidem malus male statim expellitur, caput autem rursus, ita ut erat, manet in monasterio.

Ascribent
ille impius
monach' fi-
bi, quae fiebant
p caput Ba-
ptistae mira-
cula.

Cap. 28.

Cum autem post multos, qui praefuerunt, diuino quoque Marcello praefectura eius monasterij fuisset credita, visum est magno praconi veritatis seipsum ostendere. Ostensio vero fuit admirabilis, & digna, quae a fidelibus audiatur hominibus. Sic autem habet, ut ille ipse, cui fuit declaratum, Marcellus exposuit. Erat quippe media hebdomada diuinorum ieiuniorum, & octauus decimus mensis Peritij dies. Regnabant autem Valentinianus & Martianus, in primis pij Imperatores. Ecclesia vero praerat Vranus. Visa sunt, inquit, mihi in somnis aperta esse omnes portae nostri monasterij, & ego conturbatus, putabam me abire hoc animo, ut portas clauderem. Deinde rursus mihi visum videre fluiuium in portam irruentem, & mirari, videntem esset tantus aquae impetus. Cum haec autem in animo versarem, audiebatur sonus multitudinis populi & classium, quae ab Oriente veluti ferebantur super aquam, quae ad nos quidem procedebat. Vna quaeque autem classis propria lingua utens. Ecce, dicebat, magnus ille Praecursor Christi Saluatoris nostri & Baptista Iohannes ostenditur. Cum ego autem starem ad portam meridionalem, & illa statim est aperta, & ingressae sunt acies. Ego vero simul, relicta porta, currens sum ingressus, & stans in initio scalarum, vidi ipsos ingredienti monasterium.

Vrani? Epi-
scopus Eme-
sanus.
Visio Mar-
celli Abba-
tis.

Cap. 29.

In iisdem autem scalis mihi adhuc stanti visa sunt duo atria, vnum quidem vergens ad occasum, alterum vero ad meridiem, & magnum templum situm erat in medio eorum. Vnamquamque autem classis videbam ingredientem in atrium, quod vergebat ad occidentem. Deinde etiam cum ad templum adorassent, statim abiierunt ad portam meridionalem, & sic descilerunt ab itinere. Deinde etiam audiui vocem aliorum rursus clamantium. Ecce magnus Iohannes Baptista. Cum ad hoc sustulissim oculos, aspexi illum in eo templo, quod videram. Praeterea autem duo quidam vna cum eo aderant, vnus quidem a dexteris, alter vero a sinistris. Iam vero vnamquamque classis ad ipsum accedentem benedicebat, & postquam illa cessauerunt accedere, me quoque subijt desiderium ad ipsum veniendi, & similem percipiendi salutationem & benedictionem. Me autem continui parumper, quod nollem illis portis ingredi, per quas ingressae erant illae classis, & quoniam non videbam aliquem labra ori eius admoventem, nisi soli peccatori. Tandem nihilominus in eius quidem conspectum veni antequam, sed tremebundus, & timidus, & humi figens oculos.

los. Deinde etiam humi procumbens, prehendo eius pedes. Ille vero me erigit, & barbam placide tangens, & os ori admouens, amplectitur, & præterea vas proferens lacte plenum, id tradit mihi, subiugens. Hoc tibi erit ad benedictionem. Deinde cum sic visum esset progredi, eum præcedebam? & simul ipse, & qui cum eo erant, conueniunt in hoc nostrum monasterium. A me autem, cum attendissem, ante ipsum conspecta fuit columna ignis: & cum vidissem, non paruus mihi metus incubuit. Et statim è somno sum excitatus.

Non multum tempus intercessit, quòd mox fui à somno iterum captus, & quæ visa fuerant, ad finem peruenerunt. Nam erat quidem vespera diei vnius ex ieiunijs. Ego autem dixi monachis, Vnusquisque vestrum suum psalmum bis dicat. Qui cum sic facerent, vni ex fratribus (erat autem ei nomen Isaacius) cum sustulisset oculos, ignis aperte ardens visus est in spelunca. Cum ex eo autem esset timore affectus, vox eum recreauit, dicens, Noli timere. Ecce enim datus sum vobis? Tu vero surge, & progredere, habens stellam, tuæ viæ bonam ducem futuram. Vbi autem illa absorpta fuerit, si effoderis, nequaquam carebis eo, quod est promissum: sed me omnino inuenies in regione. Et hæc quidè vox extitit? ego autem terrore affectus & expectatus, statim surrexi, & vidi proximè stellam ante oculos, quæ iter in eam me præcedebat. Ego vero ibam eam sequens, donec illa stetit super concham spelunca, vbi etiam defossum fuerat caput Præcurforis.

Cum ego hæc omnia spectassem, & iam fidem animo conciperem, procumbens in genua, adorauit Dominum, & suffumigans, vehementer orauit. Deinde in manus accepto ligone, cepi vehementer fodere. Hæc autem mihi facienti, visus est quidam locus calce valide adificatus vsque ad quinque cubitos. Cum pergerem fodere, à me audiebatur quidam sonus quasi fistulium. Cum autem iam solum tangerem, video aris ramenta, velut arenam, & simul etiam vna egreditur regula, sub qua tabulam adspexi nuceam. Quam cum sustulissem, sub ipsa inueni preciosam hydriam. Et deinceps distrahebar metu, simul & gaudio. Animo tamen confirmatus (ò manum audacem) & tremebundus, hydriam aperio, & sanctum caput contrecto. Deinde cum id etiam, sicut oportebat, adorassem, rursus operui hydriam. Nondum finem acceperat id, quod fiebat, & ad nos accedit Archimandrita & diaconus, Gennadius, inquam, qui cum nobis occurrisset in ostio spelunca, & ea dixisset, quæ dici consueverunt, narrat visionem, quam viderat in somnis. Ea autem ita se habebat, Putabam, inquit, nos ambos stare in hac spelunca: in ipsa vero positum esse panum cumulum. Atque erant quidem illi hordeacei, sed æquè puri, atquè sol. Erat autem eis imposita quædã quoque particula. Eos examinauimus, veniens in speluncam, à nobis accipiebat. Neque vero eis deficiebant omnino panes, qui dabantur, neque ij cessabant venire. Postquam autem panes iam ad finem venissent, ij visi sunt volare in nostris manibus, & sic ij, qui accedebant, ipsos participasse.

Hæc cum audissem, statim apud me versabam, quærens quenam esset somnij significatio. Videbatur autem hoc ab illo visum esse non sine Dei numine, neque solam in se nudam continere visionem. Deinde Baptista diuinum ad nos aduentum aperio. Quæ cum audisset, vehementer me rogauit, ut visu locum apprehenderet. Ego vero illum statim ei ostendi. Post hæc nobis è spelunca simul exeuntibus, ipse considerabam, quidnam esset nobis faciendum? & mihi optimum visum est, hæc etiam aperire Stephano (erat autem is Archimandrita Daromnij) vt hæc ab eo rursus deferrentur ad Episcopum. Accedentes ergo, ipsum quidem non inuenimus præsentem: iuerat enim ad monasteria, quæ sunt in regione. Cum itaque cogitarem, oportere accersere diaconum Cyriacum, qui erat Archimandrita eorum, quæ in ea regione erant, monasteriorum, & Præcurforis res ei aperire, sic feci. Ille autem statim venit accersitus.

Consecutum quoque est aliud pertinens ad ea, quæ sunt proposita. Narrat enim ipse quoque nobis somnium, quod noctu viderat. Erat autem illud quoque valde consonans visioni Gennadij. Postquam vero ad eum delata sunt res Præcurforis, ille, Quid ergo, inquit, nobis est faciendum? Et ego, Episcopo, inquam, est significandum: expedit enim. Postquam autem intelleximus, non adhuc adesse dictum Archimandritam Stephanum, per quem volebamus vt id ei significaretur, quinque dies postea expectauimus. Quid deinde consequitur? Erat quidem sabbatum vesperæ: Nobis autem ambobus sedentibus, & simul sermocinantibus, vehementer percussus in genua, tanta vi infector, vt ne possem quidè moueri, neque omnino aliquid aliud

Castigatur
Marcellus
Abbas ob
suam negli-
gentiam.

facere. Diaconus ergò Gennadius, videns me tam malè affectum. Quid verò? Non tibi dixi, aiebat, oportere ad Episcopum accedentes nos ea illi statim significare; quoniam non veniebat papa Stephanus? Atque ipse quidem mansi, plaga adhuc magis magisque castigatus? Gennadius autem & Cyriacus, posteaquam ministerium suum ad finem deduxerunt, simul ad me accedunt, vbi eram iacens, & dicunt; iam te scire oportet, quòd diuino Iohanni sumus polliciti, nos hæc Episcopo esse significaturos, priusquam sol oriretur. Ego verò. Rectè, dixi, estis polliciti. Nondum id, quod dixeram, finem acceperat, & mihi cessauit, & dissoluta est plaga.

Cap. 34.

Cum statim ergò die sequenti cum Cyriaco & Iuliano monacho accessissemus, significamus omnia Vranio Episcopo, qui iam egrediebatur ex Matutinis, dicentes; Magnus Iohannes Baptista ostenditur. Ei autem, cum audisset, succurrit admirari; & cum propius accessisset? Sed nemo, inquit, sciat, neque quis eum tangat omnino. Cum verò rogasset Cyriacus. Quando ergò tu quoque venies? Die crastino, inquit. Cum itaque postridie venisset, ut fuerat pollicitus, simul cum presbyteris & diaconis, vbi fuimus in loco, ipsi quidem procidententes adorabant? Malcho autem presbytero (erat is vnus ex ijs, qui sequebantur Episcopum) proh dolor, venit in mentem, ut minime crederet. Et. Quanam, inquit, ratione credendum est id esse caput (simul ostendens & tangens) Præcursoris? Postquam autem pilos quoque simul tetigit, manus illi protinus est arefacta, & hydria ori adhaesit. Eam autem recipere, aut illinc extrahere omnino non licebat. Quid ergò postea est consecutum? Fiunt ab omnibus preces & orationes vehementissimæ. Et manus quidem vix tandem fuit relaxata à vinculis, quæ non cadebant sub adspæctum? Mansit verò admodum imbecilla, & non paruas reliquias ferens castigationis. Episcopus ergò cum omnibus, qui erant cum ipso, accepta hydria, quæ magnas opes, diuinum nempe celabat thesaurum, in Diaconico, quod vocatur, sanctæ reponit Ecclesiæ. Et fuit is illic, donec templum fuit ab eo ædificatum.

Nota reuerentiam presbyteri erga sacras reliquias.

Pœna increduli.

Cap. 35.

Verumenimverò cum hæc iam esset facièda depositio, magnus ille Præcursor, fuit etiam præcursor ad misericordiam, & imitator eius, qui fuit ab eo baptizatus. Presbytero enim, qui non crediderat, appàrens in somnis. Si in processione, inquit, meæ depositionis, manum tuam hydriae imposueris, nullam amplius pœnam senties, sed eam habebis deinceps omnino validam & sanam. Cum sic fecisset senex, non fuit promissio frustratus? sed manum habuit, & cum ipsa animam quoque valde sanam. Diuinus ergò Iohannes Præcursor solis iustitiæ, stella lucifer, patris Apostolus, Baptista filij, cognitor sancti Spiritus, diuinæ administer œconomia, Euangeliorum principium, vox Verbi, præco Regis, tuba salutis, spõsi pronubus, inuëtor cõtinentiæ, dux & princeps castitatis, lucerna lucidissima, præcursor & Baptista, vigesimo quidem quinto mensis Octobris, quadringentesimo & sexagesimo septimo anno, Imperij sceptræ tenentibus in primis pijs Principibus Valentiniano & Martiano, deponitur quidem in Ecclesia Emesenorum in suo templo. Inuenitur autem vigesimo quarto Februarij sextæ Indictionis. Ad gloriam magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi. Quem decet omnis gloria, honor, & adoratio, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Præclara S. Iohannis encomia.

SANCTI PATRIS NOSTRI IOHANNIS ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI CHRYS.

Iosomi Oratio, de amputatione capitis venerandi Præcursoris & Baptista. Habetur in Simeone Metaphraste.

Augusti 29.
3. Reg. 21.

Mar. 6.

RURSUS furit Herodias; rursus perturbatur; rursus saltat; rursus quarit caput Iohannis Baptistæ sceleratè ab Herode amputari. Rursus ambit Iezabel vineam Naboth rapere; & sanctum Eliam persequi ad montes. Existimo autem non solum me esse in ecclasi; sed etiam omnes vos, qui auditis vocem Euangelij, mecum admirari Iohannis quidem loquendi libertatem, Herodis autem leuitatem, & impiarum mulierum belluinam insaniam. Quid enim audiimus? Herodes enim apprehendit Iohannem, & posuit in carcere; propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui. Hic meritò vituperauerit aliquis Herodis leuitatem, ab in-

ab infelicibus discepram & conuulsam mulieribus. Quid verò dixerit, aut quomodo explicauerit quispiam intemperantem mulierum illarum improbitatem?

Mihi quidem videtur nulla esse in mundo fera, quæ possit conferri cum mala muliere. Sed nunc à me verba fiunt de mala. Scio enim esse multas moderatas & bonas, quarum me vitæ oportet meminisse ad ædificationem, & amorem eorum, quæ sunt bona & honesta. Nulla ergò fera est in mundo conferenda cum mala muliere. Quid inter quadrupedes est leone vehementius? Sed nihil est. Quid verò inter serpentes est dracone crudelius? Sed nihil est. Immo verò & leo & draco, illi in malo cedunt. Ei autem, quod dico, fert testimonium sapientissimus Salomon, qui dicit se malle habitare cum leone & dracone, quàm cum mala muliere & loquaci. Et nè putes prophetam dixisse ironicè, accuratè & diligenter disce ex rebus ipsi. Danielem in lacu leones sunt reueriti? iustum autem Naboth Iezabel occidit. Cetus Ionam seruauit in vtero: Dalila autem Sampsonem tradidit alienigenis. Dracones & aspides & cerastæ Iohannem formidârunt? Herodias autem ipsum in cœna interfecit. Corui Eliam in monte aluerunt? Iezabel autem ipsum post beneficium persequebatur ad cædem. Quid enim dicebat? Si tu es Elias, & ego Iezabel; hæc mihi faciant dij, & hæc addant, si non cràs hac ipsa hora ponam animam tuam, tanquàm vnus ex mortuis. Et timuit Elias, & ambulauit pro anima sua? & abiit in desertum viam quadraginta dierum? & venit sub armathen? & petijt vt anima sua moreretur, & dixit; Domine Deus, sufficiat mihi nunc? accipe animam meam, quoniam non sum melior, quàm patres mei. Hei mihi; Propheta Elias timuit mulierem, qui pluuiã orbis terræ gestabat in lingua. Qui ignem è caelo deiecit, & precibus suscitauit mortuos, timuit mulierem? Certè timuit. Nullum enim vitium confertur cum muliere mala. Ei autem quod dico, fert testimonium sapientia, dicens; Non est caput super caput serpentis? & non est malitia super malitiam mulieris.

O malum, diaboli arma acutissima. Is per mulierem ab initio Adam fauciauit in paradiso. Per mulierem, Dauid, qui erat mitissimus, incitauit ad dolo occidendum Vriam. Per mulierem, sapientissimum Salomonem vulnerauit ad transgressionem. Per mulierem, filios Eli sacerdotis humili prostrauit. Per mulierem, Ioseph victum inclussit in carcere. Per mulierem, totius mundi lucernam Iohannem occidit. Quid autem dico de hominibus? Per mulierem, Angelos è caelo deiecit. Per mulierem omnes interfecit. Mulier impudens nulli parcat. Non honorat Leuitam? non colit Sacerdotem? nõ reueretur Prophetam. O malum, quouis malo peius, mulier praua. Etiam si sit pauper, plena est improbitate. Quod si habeat opes, opem feret improbitati, duplex malum. Fera est, quæ non potest curari. Scio aspides blanditijs mansuescieri, & leones, & tigres, & pardos cicures fieri & mites. Mulier autem mala si afficiatur contumelia, insanit? adulatione autem & blanditijs insolescit. Si maritum habeat diuitem, eum verbis labefactans, ad cædem fraude faciendâ incitat, sicut Herodias Herodem? & si maritum habeat pauperem, ad iras & pugnas eum excirat. Et si sit vidua, omnes præ se habet contemptui. Domini enim metu lingua non frenatur. Non ad futurum aspicit iudicium? non ad Deum intuetur? non nouit seruare leges amicitia.

Malæ mulieri nihil est, maritum suum tradere ad mortem. Iustum quidem certè Iob vxor tradidit ad mortem blasphemia, dicens; Dic aliquod verbum aduersus Dominum, & morere. O improbam naturam. O impiam voluntatem. Non miserta est, videns sui mariti viscera à feruentibus pustulis, tanquàm à carbonibus scintillas emittentibus, vstulata? & totas carnes possessas à vermibus. Non inflexa est ad misericordiam, videns cum omnino circummagi, & laborare, spatiq; difficultatem crebri & interrupti spiritus. Non mota est miseratione, videns eum, qui aliquandò fuerat in regia purpura, tunc iacentem in sterquilinio nudo corpore. Non meminit veteris cum eo consuetudinis, neque quàm multa & gloriosa per eum fuerat consecuta, & quantum propter ipsum floruerat. Sed dicaliquod verbum aduersus Deum, & morere. O gratia mulieris. O malagma, dolores præmolliens. O lex amicitie conjugalis. Cum tu ægrotares, talene vnquam verbum est elocutus? & non precibus & benefactis morbum absterfit, & expurgauit? Non enim sufficiebat ei, quæ erat ad tempus, disciplina? sed etiam & æternum conciliabat supplicium per blasphemiam. Nescis, quod omne peccatum dimittetur hominibus? Quod autem est contra spiritum sanctum, non remittetur neque in hoc seculo, neque in futuro?

Vis videre aliam quoque coniugem eiusdem improbitatis? Vide mihi * Dalidam.

Iudic. 16.
ahâs Dalidam
Illa lam

Mirè inue-
hitur vir san-
ctissimus in
malas muli-
eres.
Prou. 21.
Eccli. 25.

3. Reg. 19.

3. Reg. 17.

4. Reg. 1.

3. Reg. 17.

Eccli. 25.

Gen. 3.

Malu quo-
uis malo pe-
ius mulier
praua.

Iob 2.

Matth. 22.

Illa enim cum virum fortissimum totondisset Sampsonem, tradidit suum maritum alienigenis: suum tori consortem, quem fouebat, cui blandiebatur, cui assentabatur, quem simulabat se plusquam se amare: quem heri fouebat diligens, hodie sepelijt decipiens: quem heri diligebat, hodie decipiebat. At non erat formosus. Et quis fuit illo tempore formosior? Qui septem capillos ferebat in capite, portans imaginem gratiae, quae habet septem lumina. At non erat fortis. Et quis eo fortior? Quinetiam leonem solus in via suffocauit! & vna asini maxilla decem millia prostrauit. Quinetiam erat sanctus & adeo sanctus, vt ipse aliquando sitiens, in aqua inopia preceatus fuerit, & ex mortua, quae ab eo tenebatur, maxilla aqua scaturierit, & ex ea sitis hauserit medicinam. Et eum, qui erat tam formosus, tam fortis, tam sanctus, cum propria vxor vinxisset, tanquam hostem, eum tradidit alienigenis. Quomodo autem factum est, vt eum, qui erat tam fortis, superaret mulier? Ex ipsius mariti bonitate. Mysterium enim eius virium noctu suffurata, eum nudum loris validis alligauit. Et ideo tibi praecipit sapientia: Caue a tua tori consorte, ne ei aliquid reueles. Quanam, dic mihi, fera aduersus suum masculum talia est machinata? Quanam draconis foemina suum maritum tradit ad caedem? Vides quam apte dixerit sapientia: Non est caput super caput serpentis: & non est malitia supra malitiam mulieris. Et vt semel dicam, qui mulierem habet malam, sciat se iam accepisse mercedem suam iniquitatum. Neque hoc dicitur sine teste. Audi sapientiam dicentem: Mulier mala dabitur viro iniquo pro malis operibus. Sed de malis mulieribus haec hucusque dicta sint. Oportet autem nos quomodo meminisse bonarum, maximè propter eas, quae adsunt.

Gratia habet septem lumina. Iud. 14. & 15.

Mich. 7.

Eccli. 25.

Iam enarrat virtutes bonarum mulierum auctor.

4 Reg. 4.

3 Reg. 17.

Cur ergo bonae? Quod bonorum virtutes vident tanquam proprias, & illorum labores tanquam suos reputant. Bona mulier & hospitalis fuit illa beata Sunamitis, quae cum rogasset maritum, Elifaeo aedificauit domunculam, vt transiens absque impedimento posset requiescere, ei posito lecto, & candelabro, & mensa lecto, inquam, non sine vestibus, sed qui stragulas vestes habebat, prophetae conuenientes: candelabro, non sine candela, sed cum oleo, quod lucem irrigabat: mensa, non defecta panibus, sed cibus abundante. Quid autem dixerit quispiam de beata illa vidua, quae suscepit Eliam Prophetam? Cui nihil impedimenti attulit pecuniae inopia, propter opes bonae voluntatis? Cui non aderat frumentum, non vinum, non aliquid aliud terrenum ad consolandam paupertatem? Non ager frumenti fertilis, ei semen panis afferebat: Non botrum suauissimum ei vitis producebat? Non dulcissimum fructum arbor ei ferebat? Quomodo enim, cui ne erat quidem agri locus ad ferendum vnius palmi, neque solum vnius cubiti ad plantandam vineam, sed in tempore messis per agros curua incedens, spicas, quae è manibus messorum excidebant, colligens, pro modo temporis, vnius anni reponebat alimentum. Ad hanc abiit Elias tempore famis, quando vniuersa terra propter humoris egestatem propemodum feriabatur: & siccitate aperiebatur, quando caelum inflammabatur, & aer erat aeneus, & nubes refrinabantur: quando non erat herba, non flos, non germine bacarum, non aura rosida summas aristas agitabat: quando fuerunt attenuati fluij, & fontes vbera aquarum nimio aestu costringerunt: & mare salum penitus effectum est, repressis, quae id ingrediebantur, dulcibus aquis & pluuijs: tunc, inquam, abiit Elias ad pauperulam, ad viduam. Qualia autem patiatur vidua etiam letis rebus, scitis. Dimisit propheta diuites, quibus erat copia panis: & è monte descendens, venit ad ipsam.

Cur dimittis diuitibus ad pauperulam? Hebraei venerit.

4 Reg. 1.

Cur autem, qui ignem de caelo verbo demisit, non ad se potius panes detulit? Non poterat? Poterat certe. Sed hoc non fecit. Quam obrem? Ne hospitalitatis fructibus priuaret viduam, & vt alioqui pugillum farinae, & modicum olei multiplicaret per benedictionem. Non enim tantum venit propheta vt aleretur, quantum vt aleret pauperulam, & probaret cor occultum, & bona voluntate praeditum. Hoc facit Deus. Nam cum possit omnes, qui sunt in mundo, per se nutrire, sustinet dationem, vt corda, quae sunt bona voluntate praedita, in tempore hospitalitatis per fructus discernat. Quando autem nulli fuerint, qui ipsos debeant excipere, aut nutrit per aues, vt Eliam in monte: aut per prophetam peregrinum, vt Daniele in lacu: aut per animal marinum, vt Ionam per cetum: aut ipse per se pluit alimentum, sicut patribus nostris. Nam cum non essent, qui eos deberent excipere, manna pluit è caelo, & aqua è petra scaturijt. Quando autem fuerint sancti in mundo versantes cum alijs, dexteram suam manum retrahit: & si eos videt afflictos, emittit, vt per id, quod in ipsos conferatur beneficium, det locum multis volentibus adipiscendae salutis.

3 Reg. 17. Dan. 14. Ion. 2. Exod. 16. & 17.

Abijt

Abijt ergò Elias ad viduam, quæ nihil aliud habebat, nisi pugillum farinae, qui vix ei & eius filio sufficiebat in tempore prandij. Et quid ei dicit? Sume mihi parùm aquæ in vase, & bibam. Cùm ea autem iret, clamavit post eam: Sumes etiam mihi frustum panis in manu tua. Illa autem id, quod non habebat quidem dixit, quod verò habuit, est confessã: Vituit Dominus, si est mihi panis, nisi pugillus farinae, & parùm olei in lecytho. Mirandum est, quòd in tali ciborum inopia, non negavit eas, quæ ei aderant, reliquias paupertatis. Quàm multi nunc, qui aurum habent & argentum, si rogentur, renuunt amicis benefacere? & si etiam blanditijs deliniantur, inficiantur se habere. Quàm multi, qui si rogando inflexi fuerint ad dandum, conficiunt literas ferro valentiores? & manum, quæ suscipit, alligant schedulis, satisfactores & fideiussores auri requirentes. Illa autem vna voce pugillum farinae non negavit.

Egregie p.
dicat viduã
Sareptianã.

Et quid ei dicit propheta? Festina, & fac mihi primùm panem subcineritium? postremò autem tibi, & filio tuo. Tentatio erat verbum prophete, probatio cordis, examinatio voluntatis. Erat autem cor illius beatæ quodammodò positum in trutina, & dubium quoniam vergeret? ad filij, ne sui benivolentiam, an ad hospitalitatem erga prophetam. Illa verò elegit potius se & filium adducere in angustias, quàm prophetam non suscipere. Sciebat enim, quòd qui suscipit prophetam in nomine prophete, mercedem prophete accipiet. Et qui dat poculum frigidae in nomine discipuli, non perdet mercedem suam. Quid est autem, quod dixit Propheta? Festina? Ad eone esuribat, ut opus esset festinatione? Non omninò. Sed tacitè significabat beneficiam hilariter & spontaneè, & non cum dolore & necessitate impendi debere. Hilarem enim datorem diligit Deus. Festina, & fac primùm mihi, quomodò Abraham in adventu Angelorum festinavit ad boves, & tulit vitulum, ut acciperet agnum. Et quomodò Sara festinavit ad panes subcineritios, ut acciperet panem, qui est occultus in calis. Festina, & fac, sicut Abraham, Deo sacrificia. Non prius tibi, & tunc mihi, sicut Cain, & Ophni & Phinees, filij Eli sacerdotis, qui Deum contemnebant, primi accipientes primitias donorum, quæ Deo offerebantur. Tunc ipsa quidem festinanter fecit, quod iussa fuerat? Ille autem cùm illum diuitem accepisset panem subcineritium, & gustavit, & eius domum implevit bonis. Non deficiet enim, inquit, pugillus farinae ex hydria, & oleum ex lecytho, donec dederit Dominus pluuiam super terram. Quare eousque? Oportebat enim, cùm noua gratia venisset, tâquam pluuiam, veterem legem finem accipere. Vides quemadmodum fructus hospitalitatis perceperint bonæ mulieres? Bonorum enim laborum sunt gloriosi fructus? & non potest radix excidere prudentiæ.

Matth. 10.

2. Cor. 9.

Gen. 18.

1. Reg. 2.

Hospitali-
tatis fructus
quanti sint.

Sap. 3.

Audiuistis, mulieres, malarum mulierum actiones, & bonarum virtutes. Illas ergò odio habete, has verò diligite, ut earum cursus insistentes vestigijs, annumeremini in eundem chorum sanctorum? In Christo Iesu Domino nostro, cui gloria & potentia in secula seculorum, Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI ANDREÆ ARCHIEPISCOPI CRETAE, HIEROSOLYMITANI ORA- tio de amputatione capitis venerandi Prophetæ, Præcursoris & Baptistæ.

Habetur itidem in Simeone Metaphraste. Nos capitula

margini adiecimus.

L' PSA etiam senectus ut plurimum exilit, roborata à proprio & alacri animi studio. Imbecilla quoque roboratur & confirmatur oratio, quæ vires cepit ab incitatione auditorum. Hoc ipsum nunc quoque nostræ vsuuenit orationi, quæ ad suscipiendum quidem argumentum encomiorum, impellitur ab ijs qui sunt congregati. Sed quando considerat eum, qui est laudandus, veretur suas educere copias. Et oratio quidem (ut dicam Apostolice) est imbecilla, & contexta ex instrumentis, quæ sunt planè debilia? Encomiorum autem argumentum, eo magis cuiuslibet orationis superat facultatem, quo ex illa cum fiat mulierum comparatione, maiorem præstantiam adeptus est? adeò, ut sola & prima illa voce opus habeat primi & solius secundum naturam Dei verbi,

Augusti 29.
Cap. 1.

1. Cor. 10.

verbi, virtutisque & potentia. Atque eiusmodi quidem est argumentum, & sic se habet: nostrae autem orationis imbecillitas quanta sit, fuit ut cunquē ostensum.

Cap. 2.
Matth. 11.

Et nobis quidem proponit argumentum Iohannem, qui est maximus inter natos mulierum: quo ex ijs, qui à seculo extiterunt, nullum maiorem, nec ex Patriarchis, nec ex Prophetis, pronunciauit Verbum salutare. Oratio autem Verbi, quod fuit ante secula, vocem laudare aggrediens, ad suas verò vires respiciens, illud propemodum amplectitur silentium, quod Zacharias sustinuit in adytis propter incredulitatem: donèc ipsa nostrum præueniens sermonem, soluerit silentium, ut quæ verè sit

Vox Verbi,
id est, Christi,
Iohannes.

1. Reg. 2.
De eos glo-
rificat qui
ipsum glo-
rificant.

vox Verbi, quod est secundum naturam. Hoc autem dabit omnino, tanquam vox ipsius Verbi, non ut ipse maiorem gloriam consequatur, (Quam enim ei gloria accesserit, cui à Domino talis fuit contexta corona, quali ex terrigenis nullus fuit redimitus?) sed ut nos illius laudibus deducamur ad imitationem. Hoc enim vult Deus, qui glorificat eos, qui ipsum glorificant: & extollit eos, qui ipsum extollunt. Consequenter autem proæmio æquum esse arbitror, ut præsentis diei scopum explicemus pro viribus, nè inutiles ac sine fructu hinc domum reuertamur. Is autem est, Baptista loquedi libertas ad Herodem, quam hodiè aperiens liber Evangelicus, apertè enunciat. Illam dico loquendi libertatem, in quam nulla cadit reprehensio, ut quæ tota apparerit pura, & minimè mixta ijs, quæ sunt creatæ naturæ. Libertatem, inquam, quæ tam plena fuit, & tam redundans, ut nihil interesse arbitraretur inter priuatum, & Regem? (Est enim in vtriusque communis redargutio, quando actio ipsa similem exigit reprehensionem) quin etiam illam, ut quæ esset Dei propheta, conueniens erat despiciere (quid enim aliud faceret, qui zelo incitabatur eius præceptorum?) purpuram, thronum, diadema, & omnia, quibus se iactant, qui sunt inflati tumore inanis gloria? liberè autem dicere veritatem, & absque vilo timore, & nihil reticendo, aperire legis auctoritatem: quoniam volebat ostendere optimam esse legis constitutionem. Quomodo enim, qui est inter legem & gratiam intercessor, legis gloriam despiceret, cum legem defenderet? Quod autem legis defensor fuerit Domini Baptista, quis est adeò stolidus, ut non hoc, quod reliqua præcedit, statuatur esse primum caput eorum, quæ ab illo rectè facta sunt? Qualis verò esset ei zelus, & quam vehemens & inflammatus, declarabit Euangelium;

Legis defen-
sor Iohannes
Baptista.

Cap. 3.
Matth. 14.
Marc. 6.

In illo tempore audiuit Herodes tetrarcha de Iesu, & dixit pueris suis: Hic est Iohannes Baptista: ipse surrexit à mortuis: & idè virtutes operantur in eo. Ipse enim Herodes tenuit Iohannem, & ligauit ipsum, & posuit in carcere, propter Herodiam uxorem fratris sui. Dicebat enim ei Iohannes: Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Et cum vellet eum occidere, timebat turbam, quoniam eum habebant tanquam Prophetam. Cum ageretur autem dies natalis Herodis, saltauit filia Herodias in medio, & placuit Herodi. Quamobrè cum iureiurando est ei pollicitus se daturum quod petijset. Illa verò inducta à matre sua, Da, inquit, mihi hic in disco caput Iohannis Baptista. Et dolore affectus est Rex. Propter iusiurandum autem & propter eos, qui simul accumbebant, iussit dari. Et misso spiculatore, decollauit Iohannem in carcere. Et allatum est eius caput in disco: & datum est puellæ, & illa tulit ad matrem suam. An non tibi videtur zelo fuisse incitatus, & omnium, qui zelo mouentur, zelo incitatissimus? adeò ut ne vsque ad occisionem quidem prodiderit veritatem, neque de zelo remiserit aliquid, idque apud Regem cõtendens? Cogita enim, quanta res erat, videre hominem pilis cameli indutum, & zona pellicea succinctum, Regem autem superbum, supercilia attollentem, in alto sedentem, sed quem vincum tenebat tyrannis voluptatum. Cogita quantum inter sit inter Regem, & priuatum: inter bellatorem, & eremitam: inter eum qui concionatur in ciuitatibus, & eum qui versatur in solitudinibus.

Zelus eius
pro iustitia
quæritur
fuerit.
Matth. 3.

Cap. 4.
Num. 25.

Si vis, aliquem ex ijs, qui ante hunc virum in lege refulserunt, producamus, ut videamus, quis zelo fuerit feruentior. Ut, verbi causa, illum, qui inter zelo accensos est magnus Phinees, qui Seromaste Madianitidem confixit vnà cum Israëlita. Sed res non sunt pares, nec in similibus rebus fuit contentio. Nam ibi quidem etsi ad multos scelus peruenerat, non erat tamen vir aliquis eximius & excellens, in quem ille suum zelum intedit. Hic autem, Rex: & quid aliud, nisi in lingua ferens mortis tententiam, & accepta occasione spirans cædem in eos, qui erant in eius potestate? Quid verò ille magnus, & magno zelo accensus Elias, qui quadrijugem igneum carrum egit, & super terram sublimis sublatus est: & zelo quidem frenum imposuit, ut dædurno tempore

4. Reg. 2.

tempore non plueret, & in terra esset fames trium annorum? & semper clamabat, Zelans zelavi Domino. Et quomodo iram mulieris non ferens, exilium & fugam, tanquam domum propriam, & solitudinem amplectebatur non secus atque ciuitatem? Cuius autem mulieris? libidinosa, furore percita, quæ colebat idola, deosque & demones adorabat? In quibus etiam fecit infelicissima mulier, vt peccaret Israel. Sed hucusque quidem nobis currens oratio, Iohannem ostendit æmulatorem præstantiorem, quam Ij, qui præcesserunt? quod illi quidem imprauisam, hic verò manifestam, & ante oculos mortem habebat.

Sed rogabunt fortè aliqui ex Ijs, qui festis delectantur, quid sibi vult, quod loquendi libertate & zelo, tanquam magnifico aliquo & splendido ornamento, coronatur sacrosanctum caput Baptistæ? perindè ac si desit virtus aliqua, aut actio gloriosior, quæ possit ornare Domini Præcursorè. Et quis æquè fuit virtutibus supra modum plenus, atque magnus ille Iohannes? qui solus ex omnibus inter natos mulierum, sacerdos & Baptista fuit electus ab eo, qui est solus & primus Pontifex, & qui omnes purgat spiritu & igne baptismatis? Haber quidem, ô dilecte, oratio multa argumenta rectè factorum Iohannis? sed non vacat, relicto dici argumento, ad alia nunc excurrere? quoniam non est hæc lex encomiorum. Ego autem magnarum & admirabilium, quæ illi insunt, rerum, & quibus insigniter cognoscitur, dimisso splendore, ad quem accedi non potest? statui veluti quoddam paruum condimentum oportere vobis proponere, qui festo delectamini, explicationem prius lectæ historiæ. Mâult enim Baptista suis ornari ornamentis, quam alij externis. Agè ergo percurrentes ostēdamus tanquam in tabula, multis laudibus celebrandam Præcursoris decertationem, quam audacter & strenuè peregit pro eo, quod bonum est.

In illo, inquit, tempore adiuuit Herodes Tetrarcha famam de Iesu, & dixit pueris suis: Hic est Iohannes Baptistæ? Ipse surrexit à mortuis, & propterea virtutes operantur in eo. Hæc quidem postea. Quæ autem antea fuerunt, qualia? Herodes quidem adulterabat vxorem fratris Philippi? Iohannes autem Herodem arguens, prohibebat ne se iniquè gereret. Quomodo, & quam ratione? Non licet tibi, dicebat, habere vxorem Philippi fratris tui. Hoc Herodem ad furorem concitauit. Hoc effecit, vt is eadē spiraret. Sed non celebris ille & magnus inter prophetas, aut timore est repressus, aut cessauit reprehendere. Sciebat enim legem, quæ hanc de medio tollebat libidinem. Non licet tibi habere vxorem Philippi fratris tui. Legi, inquit, Dei resistis, tabulis, quæ sunt à Deo impressæ caracteribus, repugnas præscriptis Mosis. Non licet tibi habere vxorem Philippi fratris tui. Et ille quidem à ratione alienæ voluptariæ congressionis obrutus delicijs, neque se potuit erigere, neque adspexit ad lucem veritatis? sed mansit grauatus crapula libidinis? Hic autem perseverauit corrigere, docere, admonere, vt consentaneum fuit Dei prophetam facere. Ille verò, etsi, vt dicit Euangelium, sciret eum esse virum iustum & sanctum, & eum libenter audiret, & audiens eum, multa faceret, nihil eorum aut intellexit, aut voluit intelligere. Non prophetam Ijs, quos oportuit, affecit honoribus? non Legis grauitatem vel tantillum est reueritus. Neque, si nihil aliud, supplicia quidem certè, quæ illa aduersus eos, qui sunt tales, intentat, ipsum yllo pudore affecerunt.

Dicam id, quod est maius, & maxime cognitum. Ne illum quidem Achab, alterum mulieris mancipium, est imitatus, qui tunc habebat Iezabel, magistrum multorum deorum cultus? sicut nunc hic Herodiadem libidinis & intemperantiæ. Nam ille quidem, cum audisset ab Elia Thesbita iram, quæ accendebatur in eum à Domino, & mala, quæ ei & suis erant apertè euentura? & reprehensionibus apertè esset consauciatius, propter improba & nefaria, quæ perpetrarat, facinora? non succensuit, non se insolenter gessit, non probrum duxit aut contumeliam, prophetae reprehensionem? sed vt Dei prophetam, & diuina loquentem, illum quidem in honore habuit? hæc verò, tanquam Dei præcepta, profecutus fuit reuerentia. Quid autem facit? Audi libros Regum. Et dixit, inquit, Dominus Eliæ Thesbita; Surge, & descende in occursum Achab Regis Israël, & loquere ei, dicens; Hæc dicit Dominus; Quoniam tu occidisti Naboth, & fuisti eius hæres, propterea hæc dicit Dominus; Inducam super te manna, & inflammabo post te, & exterminabo ex Achab mingentem ad parietem. Et alia, quibus iram minis intentat, non aduersus illum solum, sed etiam aduersus Iezabel. Quomodo tentauit, inquit, facere malum coram Domino? & quomodo eum transtulit Iezabel vxor ipsius. Is, inquam, cum hæc audisset, quid facit? Non

3 Reg. 17.
& 19.Præstantior
æmulator
Iohannes
quàm Elias
& Phinees.

Cap. 5.

Matth. 11.

Ecce festus
decollatio-
nis Iohan-
nis Baptistæ

Cap. 6.

Matth. 14.

Voluptas
non fuit
Herodè lu-
cè inuerti.
Mat. 6.

Cap. 7.

Herodes &
Achab mu-
lieru man-
cipia.

3 Reg. 11.

cædem spirat; non ad iram incitatur: sed moerore affectus, ad tristem se cõuertit habitum: & suum magis agnoscit vitium, non se superbe & insolenter gerens aduersus reprehensionem prohibitam. A sermone enim, inquit, compunctus est Achab à facie Domini. Et egressus est flens, & scidit tunicam suam, & ieiunauit, & sacco est indutus. Quid ergò, qui omnium nostrum cõuersionem expectat Deus, qui tardus est ad percutiendum, & velox ad seruandum? Audi scripturam. Et dixit Dominus; Vidisti, Elia, quomodo compunctus fuit Achab à facie mea? Propterea non inducam malum in diebus eius. Vidisti summam iram? Vidisti celerem mutationem. Nò oportebat Herodem hæc scientem hoc modo se gerere? Non, si hoc nolebat, suum saltem de Iohanne reuereri testimonium? Certè non ita se gessit. Quid ergò? Ad cædem transtulit libidinem. A nuptialibus ad cædis instrumenta mærem traduxit sceleratam. Mali mores, scopus & institutum, quod nò potest castigari. Oportebat enim, si suum nolebat vitium dimittere, at prophetam saltem non tangere, cum sciret eum esse iustum & sanctum, & sæpè eum audiret, & multa propter ipsum faceret, & lubenter ab eo doceretur. Sed qualis fuit ei finis consiliorum, & ad quem improbitatis impetum, eum ducens incitauit cædem spirans libido, audiamus Euangelistas;

Et cum fuisset, inquit, dies opportunus, quando Herodes in eius natalibus faciebat cœnam suis proceribus, & tribunis, & primis Galilææ, & ingressa esset filia ipsius Herodiadis, & saltasset, & placuisset Herodi, & ijs, qui simul accumbebant, dixit Rex puellæ; Pete à me quod volueris, & dabo tibi, vsque ad dimidium regni mei. Quamobrem cum iureiurando promisit ei dare, quod petiisset. Illa verò egressa, dixit matri suæ; Quid petam? Illa autem dixit; Caput Iohannis Baptistæ. Et ingressa cum festinatione ad Regem, petiuit, dicens; Volo, vt mihi des protinus in disco caput Iohannis Baptistæ. Et dolore affectus est Rex; Propter iusiurandum tamen & propter eos, qui simul accumbebant, noluit ei abnuere. Et statim misso spicatore, iussit Rex afferri eius caput. Ille autem eum decollauit in carcere, & attulit caput eius in disco, & dedit ipsum puellæ, & puella dedit matri suæ. O acerbos natales, & cœnam cæde plenam. Conseruasti tibi hunc honorem? Has ad tuum natalem adduxisti delicias? Tale tibi parasti conuiuium? Eiusmodi fluentis sanguinis oportebat cœnam temperare conuiuii? Sic honorasti tribunos, & tam benignè excepisti amicos? Tu neque Datidem es imitatus, qui à Nathan fuit reprehensus, & pœnitentia, non autem insolentia, à se peccatum depulit. Neque Saulem, qui à magno Samuele, præsentem toto Israelitico populo, fuit quidem reprehensus, sed propter suam in Prophetam reuerentiam, nihil ei mali fecit. Non animaduertisti, ô miser, te Achab in Naboth scelus conduplicasse, quod ille quidem propter vineæ cupiditatem, tu autem propter mulieris adulationem, & fraterno cubili paratas insidias, & quod est omnium extremum, cædem Prophetæ, idque in die deliciarum, & in mysterio natalium, quod tunc celebrabatur?

Vtinàm non esses natus, neque in lucem venisses super terram. Vtinàm periisset fœmen, ex quo germinasti, & uterus, ex quo es egressus. Dic enim; Qua de causa interfecisti Prophetam, qui vera tibi dixerat, & te reprehenderat de ijs, quæ non erant faciendæ? Cum in promptu habere posses, vt malum cogitans respisceres, & declinares à scelere, aut mentem ad arguendi libertatem dirigens, temperanti cogitatione adhibita, id quod est præstantius, amplectereris, & in hoc ipso victor fieres, prolapsus es ad contrarium, malum malo addens, non vt oportuit repellens. Et si reprehensiones quidem agrè ferens, eò deductus es, hoc apertè arguit te fuisse alienum à disciplina. Diligere enim oportebat, non occidere, vt videtur Salomoni, cum, qui reprehendit, nè ipse quoque audires. Odio habuerunt in portis eum, qui reprehendit, & sermonem sanctum sunt abominati. Si autem cum velles seruare iusiurandum, cædem proposuisti, vt qui fugeres barathrum periurij, at oportebat regiam prudentiam, iusta intelligentiæ trutina alterius cum altero expendere comparisonem, & stare à meliori parte. Inconsiderata autem mentem factum est à te contrarium. Quis fuit, qui ab initio te cõegit iurare? Quid puellæ Manadis saltationi commune est cum occisione Prophetæ? Quanam est societas iræ cum lætitia? Sin verò propter iusiurandum, vt ipse opinaris, at ne sic quidem oportebat calculum sententiæ permittere ebrietati. Lætitiæ enim erat tempus, non cædis. Resque erat planè abstrusa & peruersa. Opus erat tempore sobrio, & mente quieta ac tranquilla. Futura enim erat non leuis reiciatura. Verumenimverò si quid ex tuis malis in te latens erat antea

Pœnitentiæ
operibus
Achab auctore
iræ Dei
à se.

Herodis institutum
per
tunax.

Cap. 8.
Mar. 6.

Creentæ
Herodis
epulæ.
2. Reg. 12.

1. Reg. 15.

Cap. 9.

Prou. 9.
Amos 5.

Manades,
mulieres
iunt, per in-
famiam sacra
Iacchi ce-
lebrantes.

teâ occultum, id aduersus te manifestum reddidisti, eadē aperies flagitium, cuius arguebaris. Quid enim necesse erat eum, qui in occulto prohibebat adulterare, reprehendentem ducere in triumphum? Tu igitur dum eadem facis, argueris libidinis.

Ordinem conuiuij confundisti, ô homo. Nam cum cōuiuio statuisses excipere, consulto conuiuas affecisti molestia. Quid facis, ô miser? Pro cibo, hoc ad esum caput Baptistæ introducis? Pro cratere, tale merum fundis conuiuiis? Tale poculū Rex suis temperat consiliarijs? An non vides, quantum sit malum intemperantia & actio libidinosa? Ad te parūm redi, si vis, & intellige, quod nihil hominem tanto afficit detrimento, aut externum tantum depascit hominem, quantum ira ei dominans. Tu autem cum ex redundanti quadam copia his mentem coniunxisses, animæ sensum redegisti in seruitutem. Atqui omnium earum, quæ sunt in nobis, animi perturbationum, has duas maxime generales definiunt ij, qui sunt in his rebus tractandis sapientes, nempe, iram & cupiditatem. Quarum vtraque in te dominatum obtinens, tyrannico, non priuato, impetu regnauit infeliciter. Cupiditas quidem sine vllis machinis adhibitis, obsessam tuæ mentis arcem capiens, & animi, qui regi non potest, effecta veluti præses? Ira autem te tandiū in seruitutem redigens, donec in profundum inferorum, & in profundam malorum charybdim præcipitauit. An non hæc est via eorum, qui iniqua perpetrant? Aliter ne putas eos, qui sic capti fuerunt, à iustitia puniendos examinari? Sed rursus audiamus vocem Euangelij.

Cum enim, inquit, agerentur natales Herodis, saltauit Herodiadis filia in medio, & placuit Herodi. O amentiam? Saltatio adolescentulæ, Regis cepit prudentiâ. Fracti manuum motus, & pedum celeritas, & membrorum tractus, firmum & validum Regis sensum eneruarunt. Non audiuisti Alexandrum Philippi filium, septem Darij filias ad se ad consuetudinem esse adductas, regaliter agrè tulisse, & magnum illud & temperantiæ plenum dictum esse elocutum? Turpe est nos, qui viros vicimus, vinci à mulierum pulchritudine? Ad eò es incautus? ad eò intemperans? Non audiuisti diuinam vocem, quæ dicit: Videte ne mors ascendat per fenestras? Dico autem sensus, quibus homo internus illaqueatur. Quid eorum, quæ ad voluptatem pertinent, non habet saltatio Corybantica? aut musica instrumenta ad demulcenda comparata, sambuca, & cithara, & naba, & tibia? Qua autem non est plenum turpitudine corpus, quod celeriter mouetur, & membra, quæ tanquam turbo rotantur? quæ sunt reuera simulacra eorum, qui sunt correpti à dæmone. Tu autem cum his tanquam cerui hinnulus esles relis confossus, & tanquam volucris visco implicatus, neque vt caprea feruatus es ex retibus, neque vt auis liberatus es à laqueo? sed tibi fuit laqueus mulieris saltatio, & fouea præceps furor ille, quo in eam fuisti concitatus. Et saltauit, inquit, filia Herodiadis in medio, & placuit Herodi, & dixit: Pete à me, quod volueris, & dabo tibi. Et cum iureiurando pollicitus est se ei daturum, quod petierit vsque ad dimidium regni sui. Esto, placuit tunc tibi puella, quæ saltauit? oportebat te aliquid munificè largiri puellæ, sed eorum, quæ licent, & dari possunt? non eorū, quæ sunt nimis excellentia? eorum, quæ voluptate afficiunt conuiuas, non eorum, quæ molestia, non caput sancti propheta.

Sed propter iusiurandum, inquit, & eos qui simul accumbebant, noluit ei abnuere. O amentiam, & prætextum, qui est planè sine ratione. Si enim petiisset, vt à regno excederes, quæadmodum esles executus, quod ei iuraueras? Si autem petiisset etiam, vt matris effoderentur oculi, aut etiam imperasset, vt omninò recederes ab eius consuetudine, impleuisses? ne quod petiisset? Sed propter iusiurandum, inquit, & eos, qui simul accumbebant, noluit ei abnuere. Id enim, quod dicitur, eò deducit necessitatē inexcusabilem. Quid ergò fecisses, si ex ijs, quæ dicta sunt, vnum proposuisset? Sed, vt videtur, omnis qui facit peccatum, est seruus peccati. Nam qui voluptati suam subiecit rationem, fit quidem, sed non apertè, seruus motuum animi. Qui autē iræ impulsionem vitit, vt ei deseruiat, suam apertè indicat affectionem, vt qui morū euentu illud aperiat, quod suggerebat affectio, cui subiectus fuerat, ira non prius desinente, donec voluptatis rete inscium hominem condemnauerit. Vides in quantam tibi prolapsa sit absurditatem prolatio iusiurandi? Magna infania, mentis cæcitas, & vecordia hanc tibi peperit stultitiam. Pete à me, quod velis, & dabo tibi vsque ad dimidiū regni mei. Ad eò eras incautus, ad eò leuis & facilis, vt non dimoueris à suscepta cogitatione, neque perspiceres te id, quod non oportebat, admittere citra examinationem? Considera, quò tibi redierit, & quam parum in te esse consilij arguerit, quòd temerè iura-

Cap. 10.

Ira & cupiditas in Herode dominatum occupant.

Cap. 11. Mar. 6.

Alexandri Magni insignis continentia.

Hier. 9.

Salatrices simulacra obsessorum à dæmonibus.

Cap. 12.

Seruus peccati, qui peccat. Iohan. 8.

Herodis temeritas.

ueris. Facile autem abripi ad assentiendum, dico non esse Regis iudicium. Profusi autem oris morbus intemperans, quem cum ipse subiisti, quod non erat iudicium, tanquam iudicium suscepisti, (talis enim est mens effrenis, & incauta oratio) non est eius, quod bonum est & honestum, iudicij, cogitationes moderatis: sed mentis non prohibentis facere, quae sunt contraria, quae est etiam priuata sensu, qui est secundum naturam. Sed Herodes quidem, qui tam leuiter & misere est inductus, hoc reuult, ut eius semper fieret misera commemoratio.

Cap. 13.

Mar. 6.

Ibidem.

S. Iohannis magna in dicendo libertas.

Herodis iram duplicitas.

Cap. 14.

Iuramentum illicitum non est seruandum, nec malum malo perficiendum.

Matth. 23.

Quid verò puella, iniquitatis esca, adulterij hamus, Herodis laqueus, in quem ille prolapsus offendit, & captus non effugit? Dixit, inquit, matri suae: Quid petam? Cum verò ab illa docta fuisset. Da mihi, inquit, hinc statim in disco caput Iohannis Baptistae. Vide Euangelistam ea semper, quae vera sunt, adducentem. Quid enim dicit? Herodias autem ei insidiabatur, & volebat eum occidere, & non poterat. Herodes enim timebat Iohannem, sciens eum virum iustum & sanctum: & cum audiens, multa faciebat, & lubenter eum audiebat. Vides etiam ante iusiurandum, scelerata isti scemina mentem fuisse inimicam & infestam Prophetam? Et quid hoc testimonio possit esse euidenti? Libertatem enim loquendi, & zelum Iohannis ostendit, propterea quod Herodem reprehenderet: & quae longo tempore in profundo ab ea alebatur, iram producit in conspectum auditorum. Hoc enim simul significat & ostendit illud, Insidiabatur. Nam illud quoque, Non poterat, ostendit Herodis in Iohannem honorem & reuerentiam, & quod eum sanctum habebat & iustum, & cum audiens, multa faciebat, & lubenter eum audiebat. Si autem superiorum fiat comparatio cum inferioribus, ea magnam in se habent differentiam, & res non sunt aequales, ut quas temere ageret is, in cuius ea erant potestate. Nam prima quidem, nempe loquendi libertas, & zelus, & reprehensio, Regis increpabant amentiam, & ipsum se inique gerere, & fratris violare cubile, conducibiliter aperte arguebant: & tamen in honore habere, & reuereri Dei prophetam, tanquam iustum & sanctum, tunc locum habuit. Quae autem deinceps sunt consecuta, sunt dissimilia omnino, & discrepantia, & nullo modo conferenda cum prioribus. Quanam autem de causa, & propter quid? Temulentus enim diuertit ad leuem & frivolum praeiurandum, & conuiuarum reuerentiam, nefario concubitu maiorem pareret iniquitatem, ut qui tanquam in scena ludens, actum illum exercuerit, ratus fore, ut lateret oculus, qui minime falli potest.

Quonam modo? Dolor, inquit, affectus est Rex. Sed propter iusiurandum, & eos, qui simul accumbebant, noluit ei abnuere. Quid hac simulatione est magis abominandum? Quid autem illo iusiurando est miserius ad impietatem? Nam cum ei liceret magis pio praeiurando & regio sensu iusiurandum expellere, malum malo perfecit. Missio enim spiculatoris, iussit abscindi caput Iohannis, & dari puella. Vixisti hebetudinem summam & leuitatem? Non oportebat potius pulchre peccare, quam improbe seruare iusiurandum? aperte mentiri, & Prophetam non tangere? Delicti veniam petere, quam iuste vera dicentem, effici iniustum occisorem prophetam, & sibi iustum recondere iudicium, & gehennae fieri filium? Si enim petijisset, ut in Deum peccaret, & idola erigeret, & eorum, qui eius parebant imperio, sanguinem libaret, filiosque & filias, matresque & fratres, & uxores etiam sacrificaret, quomodo de his factum repulisset iusiurandum? Quomodo autem id ausus esset implere, cum Iudaea esset Romanis subiecta, cuius ipse male gerens terrarum Rex erat? Sed ille quidem sic incitatus, fuit irretitus a misera puella. Illa autem cum esset instrumentum ad improbitatem inuentum, & in se haberet impressam totam matris malitiosam & sceleratam mentem, induit personam eius, cui debetur, & tanquam debitum inexcusabile petit a Rege petitionem? Da mihi hinc, & protinus in disco, dicens. Quid dabo? Non aurum, inquit, non gemmas pellucidas, non si quid ex ijs quae sunt in regia, est sumptuosum & preciosum? sed caput Iohannis Baptistae. Quid dicis? Das caput, quod vel ipsi reuerentur Angeli? Das illud caput, super quod, cum Verbum baptizaretur, spiritus in specie columbae sedens volauit? Das pro paruae voluptatis remuneratione illius caput, cuius dextera eum, qui sedet a dextera Patris, baptizans sanctificata est? Illud caput, nefarij ludi exoluis mercedem, cuius lingua in hodiernum usque diem stetit clamans. Non licet tibi habere uxorem Philippi fratris tui? Hoc tu caput das in disco puellae, quoniam tuum amorem accendit ad adulterium, & sauciaet corporis saltationibus? Quid facis miser? Fers has leges, quas qui seruauit, se inique gerit. Ea discernis.

ce rnis, quæ à Deo separant, & ei, quod est iustum, damnum afferunt? Vndè tibi hoc in ipsum & nefarium iustum? Quænam lex impia hæc dictauit? Apagè. Hæc non sunt D ei mei, aut legis Mosæicæ. Non audiuisti dicentem Prouerbiorum scriptorem. *Liber* vera eos, qui abducuntur ad mortem, & eme eos, qui occiduntur? Si dixeris, Nescio hoc? Scias, quod Dominus nouit corda omnium, & reddet unicuique secundum opera sua. Quid tibi congregas materiam ad aeterni ignis conflagrationem?

Prou. 24.

Psal. 61.

Rom. 2

Cap. 15.

Sed propter iusiurandum, inquit, & eos qui simul accumbunt, hoc facio. Pulchrè. *Et* quis te ab initio coëgit hoc polliceri? Quis te autem vlla ratione admiserit, aut leuiter laudauerit? Non præuisa enim res est, quæ in rebus obscuris & incertis fit cum iureiurando promissio, quando sine distinctione profertur, quod ratio non accepit ut vtrinquè examinationem ad conferendum id, quod est bonum, & malum. Quod prius quoquè vsti venit Iephte, magno illi & celebri iudici, qui inconsideratè vouit, & illud Deo promisit, quod inopia consilij non potuit præuidere, propter inopiam iudicantis rationis, & mentis discretionis, quæ fit in rebus agendis. Oportebat ergò te, cum puellâ iurâsses, distinguere quoquè & definire aliquid, quod esset dignû salationem, non autem caput Præcursoris, quod nullis potest exæquari diuitijs, prodere, mercedè nefarij spectaculi. Quid enim tibi, qui Rex eras, volenti preciosum aut magnificum deerat, quod dares saltatrici pro mercede saltationis? Sed cum alio modo velles à te depellere repræhensionem nefarij concubitûs, maluisti permittere puellæ, ut illam peteret mercedem, quæ, ut tu putas, tollebat repræhensionem. Id autè erat caput Baptistæ: Cuius, cum esset Propheta, fuisti interfector, præter expectationem quidem & voluntatem, duorum conuictus scelerum, adulterij & cædis, cum malo vnâ inducens id, quod est longè pessimum. Quænam est hæc amentia? Quis te induxit, ut sic Deum offenderes, & cædem faceres in tempore lætitiæ?

Iudic. 11.

Tu quidem existimabas, de medio tollens Baptistam, simul etiam cum eo sublaturum esse repræhensionem. Ille autem & si habitet in sepulcro, & lateat sub terra, nihilominus in te expromit repræhensionem, dupliciter propter duplex crimen in tuam exclamans vanitatem. Existimabas quoquè te illius cæde esse animi motum vehementius accensurum, œstrumque amoris, quo eras stimulatus, aucturum, & inflammaturum esse voluptatem vehementius. Huius autem rei est apertum indicium, quod non statim quidem obstruxeris aures ad abominandam illam petitionem, neque citò resiliueris & deploraueris, ægrè ferens impudentem saltatricis appetitionem, nec valdè eiulaueris, dicens; Vesh mihi, si tam breuis & tam nullius momenti delectationis tantam tradidero mercedè, cui nullus in regia possit par esse thesaurus. Cur enim, cum oporteret, ad te redeundo, confidenter cõtraria obiectione negare petitionem, non repugnasti, ô rex, puellæ petitioni, dicens; Non per Deum, qui in Mosè loquebatur, non dabo, neque pro vili & breui spectaculo talem dabo mercedem. Precium enim meretricis est tanquam vnius panis, ut dicit prouerbiū. Quâ ob rem ne tantillum quidem ægrè tulisse, aut renuisse, erat signum animi sua spontè assentientis. Oportebat enim vocem statim emittendo vehementer deplorare, & flebiliter eiulare. Faciliè enim poenam iusiurandi abiurâsses, & illata negatione depulisses periculum periurij. Quonam modo? Contra iusiurandum intulisses iusiurandum, & prius secundo euertisses. In sanguinem autem Baptistæ & Prophetæ nolle tale iusiurandum admittere, nedùm exequi, fuerit profectò viri sobrii ac temperantis, & qui scit absque ira ferre repræhensionem: quomodo rursus non ægrè tulisse, nec tristem vultum ostendisse, aut, quod fuisset modestius, de re parumpèr deliberâsse, arguit te cupidè iusiurandum admisisse. Quod cum nolles, aut ut verius dicam, non posses intelligere, protinus immitem tulisti sententiam, ut illud caput amputaretur, quod in hodiernum vsque diem tuam arguit summam iniquitatem. Nam cum liceret non iurare incautè, neque iusiurandum permittere ebrietati, sed toruè & asperè impudentem illam puellam & oculos perstringentem adspicere, ut terrore vultûs ei timorem incutiens, eò redigeres infelicem, ut ne ea quidem, quæ sunt pro pedibus, posset intueri, nedùm impudenter exigere ea, quæ sunt abominanda, fecisti contrariū; Tam faciles aures præbuiisti Mænadi, perindè ac si hanc, & non aliam, expectares ab ea peti mercedem sceleris.

Cap. 16.

Prou. 6.

Herodes iurauit cupidè, ut perderet S. Iohannem.

Ità captus fuit Rex Iudæorū. Sic in eum est debaechata illius mētis præceps amentia, ad hunc stuporem ebrietatis eum deducens dæmon, præcipitavit infeliciter, impellens, ut illud caput amputaret, quod longo tempore non tulerunt latibula terræ

Cap. 17.

Vox capituli
amputati
etiam nunc
arguit adul-
terantem
Herodem,
Prou. 5.

in sinu occultare, quod adhuc distillans sanguine, non est veritus Herodes appositum tanquam cibum, in disco adspicere. Sed illud quidem etiam amputatum clamat, & non sustinet tacere, sed adhuc liberè te arguens adulterantem, clamat. Non licet tibi habere uxorem Philippi fratris tui. Frustrà ergo scelus est à te perpetratum. Inanis fuit consiliaria. Vana etiam fuit petitio saltatricis. Et tu quidem, qui seruasti iusturandum, semper fuisti condemnatus. Iniquitates enim virum apprehendunt. Illa autem præter flagitium adulterij, cædis quoque perpetravit facinus. Mulier enim insipiens, inquit, nescit pudorem, sed occurrit ad petram inferni. Libidinosæ autem foeminae lena saltatrix, vna cum matre in cæde petulanter insultans, nullam hinc aliam adeptam est vtilitatem, nisi flammam gehennæ, in qua meritò luit pœnas. Insuper enim pedes deducunt eos, qui ea vtuntur, post mortem ad inferos, vestigia autem eius non firmantur. Tales sunt actus eorum, qui se iniquè gerunt. Hunc fructum dat libido suis amatoribus. hæc præmia largitur impudicis vehemens voluptatum intemperantia.

Præmia li-
bidinis.

Cap. 18.

Hæc audite, quibuscunque vsus & congressio intercedit cum cæteris, & quicumque vitam agitis cælibem & separatam, & prouerbiorum pascamur sermonibus, & eis aures nostræ personent. Quid autem oportet dicere apud eos, quibus vt ea non ignorent, est innatū? Sumus enim omnes docibiles Dei in Christo, vt ait Euangelista Iohannes. Vtinam nos quoque, qui hic sumus sacer collectus conuentus, talem ipsam parit. Quod nō nobis accidat, nos semper conseruemus, perpetuò effecti oculus, qui nulla clauditur dormitatione, nō nobis non animaduertentibus draco suffuretur thesaurum. Accipiamus ergo omnes simul doctorem Salomonem, nos munientem verbis præseruantibus, & fustis persequentem offensiones, quas accipiunt simplices ab insidijs mulierum. Dicit itaque: Noli adhibere animum mulieri malæ. Mel enim distillat à labris mulieris meretricis, quatenus ad tempus pinguefaciat guttur tuum. Senties autem postea felle amarius, & magis acutum, quam gladium ancipitem.

Iohan. 6.

Prou. 5.

Cap. 19.

Sed ne aut fatietatem asserat, aut molesta videatur oratio, adijciam pauca quædam ijs, quæ dicta sunt, quæ ijs quidem, qui nōrunt, in memoriam reuocent. Ijs autem,

Ibidem.

qui ignorant, non leuem præbeant cautionem. Bibe, inquit, aquas à vasis tuis, & ex puteis fontis, & simul delectare cum muliere à iuuentute tua. Nam si in eius amicitia simul versans vitam transigas, multiplicaberis. Et rursus. Nē sis multum apud alienam, neque te vlnæ complectantur non propria. In conspectu enim oculorum Dei, sunt viæ viri. Nē dederis somnum tuis oculis, neque dormiraueris tuis cilijs, vt serueris tanquam caprea ex retibus, & tanquam auis ex laqueo. Et rursus. Nē te vincat concupiscentia pulchritudinis, neque palpebris tuis confidas, nē attraharis ab eius oculis. Mulier enim virorum preciosas venatur animas. Viæ autē inferorum domus eius, deducentes ad promptuariam mortis. Tu autem fili audi me, neque declinet ad vias tuas cor tuum, & nē aberres in semitis eius. Multos enim vulnerauit & deiecit, & sunt innumerabiles, quos occidit. Tu autē nē oculos tuos in eam defixeris, sed resillas, neque diu illic moreris. Sic enim trāsiles aquam alienam. Ab aqua autem aliena abstine, & à fonte alieno nē bibas, vt viuas longo tēpore, & adijcientur tibi anni vitæ.

Ibidem.

Ibidem.

Prou. 6.

Ibidem.

Viæ infero-
rum, domus
meretricis.
Prou. 7.

Atque sufficiunt hæc quidem ad castigandum eos, qui sunt hebetiores, quibus nos satis communiit oratio Prouerbiorum, quæ viri illius diuini linguam defendit modestam, venerandi, inquam, Baptistæ, qui hanc nobis mensam apposuit, non sanguine conspersam, non recenter occisi caput proponentem, tanquam cibum, non simul cum cruore effundentem vinum in crateribus. Hæc sunt præmia Herodis violentiæ. His rebus ille instruit conuiuium. Ille conuiuiis talia miscet pocula. Sed non ita is, qui nostro præest conuiuio. Absit. Contrà enim animi magnitudinis & temperantiæ cœnam nobis apposuit, cuius impleti obsonijs, euasimus meliores.

Cap. 20.

Herodis
epulæ & po-
cula qualia
sunt.

Cap. 21.

Quoniam autem Iohannis erga Herodem constantiæ magno transmissio pelago, in portum tranquillum, secundis eius ad Deum precum auris peruénimus, tempus est, laxatis velis, intrà portum sistere remos orationis. Aequum est autē, vt arbitror, (nam hoc solent etiam nauarum facere) vt nos quoque iusta facientes, epilogo paruam adne-

adnectamus orationem; scripturæque floribus virum coronemus. Si is tamen vir est dicendus, qui inter natos mulierum apparuit maior. Hic enim est, quem in multis scripturæ locis variè contineri inueniemus; si eam, vt apud, diligenter obeamus. Multas enim eius appellationes attulit nobis rerum consideratio; quarum vnicuique adiecto, quod par est, testimonio, ostendit, quàm meritò ei nomina fuerint imposita.

Atque prima quidem est eius appellatio, Filius. Nè timeas, inquit, Zacharia? ecce Elisabeth pariet tibi filium; & multi in natiuitate eius gaudebunt. Elisabeth autem impletum est tempus pariendi, & peperit filium. Infans. Et factum est, postquam audiuit Elisabeth salutationem Mariæ, exultauit infans in vtero eius; & impleta est spiritu sancto Elisabeth, & ecce enim, postquam facta est vox salutationis tuæ in auribus meis; exultauit infans in vtero meo. Puer. Et tu Puer, propheta altissimi vocaberis. Puer autem crescebat, & inualecebat spiritu; & erat in desertis; & quæ deinceps sequuntur. Magnus. Hic erit magnus coram Domino; & vinum & siceram non bibet; & spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ. Iohannes. Et factum est in die octauo; venerunt circumcidere puerum; & vocabant eum nomine patris sui Zachariam. Et respondens mater eius, dixit; Nequaquam; sed vocabitur Iohannes. Et Zacharias pater eius, petitis pugillaribus, scripsit; Iohannes est nomen eius. Homo. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Iohannes. Propheta. Quid existis in desertum videre? Prophetam. Etiam dico vobis, plus quàm Prophetam. Omnes enim prophetae & lex vsque ad Iohannem prophetarunt. Elias. Et si vultis suscipere, ipse est Elias, qui est venturus. Et ipse præcedet in spiritu & virtute Eliæ. Magister. Venerunt autem Publicani quoque, vt baptizarentur; & dixerunt ei; Magister, quid faciemus? &c. Preparator. Præbis enim ante faciem Domini parare vias eius. Et; Parate viam Domini. Præco. Fuit Iohannes baptizans in deserto, & prædicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum; Et prædicabat, dicens; Venit post me, qui est me fortior. Et quæ sequuntur. Vox. Quis es, vt responsum demus ijs, qui nos miserunt? Quid dicis de teipso? Dixit; Ego sum Vox clamantis in deserto. Baptista. Venit Iesus à Galilæa ad Iordanem ad Iohannem, vt baptizaretur ab eo. Erat autem Iohannes baptizans; & accedebant omnes; & baptizabantur. Confessor. Et confessus est, & non negauit; & confessus est; Non sum ego Christus. Testis. Non erat ille lux, sed vt testimonium perhiberet de lumine. Trinitatis subscriptor. Sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit; Super quem videris spiritum descendentem, & manentem super ipsum; is est, qui baptizat in spiritu sancto & igne. Et ego vidi, & testimonium perhibui, quòd hic est filius Dei. Iustus & sanctus. Herodes autem timebat Iohannem, sciens eum esse virum iustum & sanctum. Apostolus, hoc est, missus. Vos ipsi mihi testimonium perhibetis, quòd dixerim; Non sum ego Christus; sed quia missus sum ante illum. Euangelista. Multa quoque alia admonens, euangelizabat populo. Pronubus. Qui habet sponsam, sponsus est. Amicus autem sponsi, qui stat, & audit ipsum, gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergò gaudium meum impletum est. Lucerna. Ille est lucerna ardens, & lucens; Vos autem voluistis exultare ad horam in lumine eius. Reprehensio Herodis. Dicebat enim ei Iohannes; Non licet tibi habere uxorem Philippi fratris tui. Herodes autem cum reprehenderetur ab ipso propter Herodiadem; inclusit ipsum in carcere.

His Iohannes vocatus est nominibus; his fuit honoratus. Habuit autem actiones conuenientes his appellationibus; Iohannes ille; quo non surrexit maior inter natos mulierum. Hic est verè lucerna, de qua magnus canit Dauid, dicens tanquam ex persona Dei Patris; Parauit lucernam Christo meo. Super ipsum autem effloret sanctificatio mea. Hic est magnus ille Elias, non Thefbites; sed qui fuit medius inter legem & gratiam; & licet tempore sit ab illo secundus, prioris tamen Christi aduentus præcurfor; qui cum eadem, qua ille, præcessit inspiratione & virtute; vt Archangelus prædixit Zachariæ. Cui Zachariæ? Cuius sanguis clamat plusquàm Abelis. Hic est, qui prius exultauit; & priusquàm prodiret in lucem, agnouit suum Dominum in vtero. Hic instrumento vtens lingua suæ matris, factum sine patre, cum adhuc in vtero gestaret, prius est allocutus; Vnde hoc mihi, dicens, vt veniat mater Domini mei ad me? Hic cum conuertisset corda patrum ad filios, & incredulos ad prudentiam iustorum; parauit Domino plebem perfectam. Fructus ex promissione. Bonus Gabrielis nuncijs; Germen præter ætatem. Sterilis flos genitilis. Propheta ex propheta. Cuius

nis deferti? Aliptes orbis terrarum? Astrum Solis? Lucerna lucis? Regis miles? Sponsi pronubus? Seruus Domini? Vox verbi? Sacerdos eius, qui est sacerdos secundum ordinem Melchisedec: quando quidem dignus est habitus, ut sacerdotis officio fungeretur in eius baptisinate. Qui patrem audiuit, filium baptizauit, spiritum adspexit. Legis silentium? Gratia intercessor? Coronis prophetia? Prophetarum conclusio? Regis præcor? Pæcursor veritatis? Porta pœnitentiæ? Virginitatis ornator? Salutis præparator? Temperantiæ legislator? Frenum eorum, qui se iniquè gerunt? Dux eorum, qui iustè vitam agunt? Iohannes ille magnus, nomen à Deo vocatum? Quæ è callis per vocem Archangeli scriptis mandata fuit nominis appellatio? Vox orta ex tacente? Qui per id, quòd voce carebat pater, sterilitatis sustulit infœcunditatem? Qui loquenti digito agnum ostendit? Magna gloria continentia? Qui erat in corpore expertus carnis? Qui in luto margarita? Qui in vase fictili preciosus thesaurus? Qui inducit securim ad secandam animarum sterilitatem? Quæ sollicitudine gaudet turtur Ecclesiæ? Os, quod non potest tacere? Quæ ubiquè tonat vox clamantis in deserto? Parate viam Domini, fectas facite semitas eius. Quæ Deum effatur lingua: cuius vox etiam post decessum repræhendet Herodem, & eum, qui venit, prædicat, dicens: Regnum caelorum appropinquat. Ei gloria & potentia in secula seculorum, Amen.

S. Iohannes
corpore, ex-
pers carnis.
Esa. 40.

ORATIO SEV ENCOMIUM DE EXPORTATIONE PRECIOSAE MANVS DEXTERAE SANCTI

Iohannis præcursoris, ex Antiochia, vt habetur in Simeone

*Metaphraste. Nos numerum capitum appo-
suimus margini.*

Codex diè
certum non
habuit.
Cap. 1.

DCE ad nos rursus venit sacrosanctus Christi Pæcursor, abundè fluentia emittens suarum gratiarum? & rursus dies alius celebris redditur, qui maiora & potentiora alia ostendit argumenta, quam quæ sint in alijs eius festis? & eos, qui festis delectantur, euehit ad excelsiorem miraculorum considerationem. Ecce Solis iustitiæ clarus & omni ex parte lucidus lucifer respendit, suis radijs illustrans totam Ecclesiæ plenitudinem, & suum festum lætificans. Venit autem non vt prius, per suam natiuitatem, neque vt deinde, per ab Herode factam ipsius capitis amputationem, neque vt postea, per arcanam eiusdem mirifici capitis reuelationem: sed per manum, quæ fuit vel ipsis Angelis venerabilis, quæ caelesti lumine illustratur, & sancti spiritus gratia adumbratur? quæ, quicquid erat quidem graue & terrenum, in terra deposuit, & ad incorruptionem traducta est per vitam continentem, quæ erat supra hominem: quæ prius quidem ingratis Iudæis ostendit Agnum Dei, & securem ad arborum radicem positam, & excisionem minabatur peccatoribus.

Sanctorum
reliquias ve-
neramur,
quia sancti
spiritus gra-
tia adum-
brantur.

Cap. 2.

Nunc autem cum illa ipsa apparuerit, & præstantiori quodam modo manus euaserit barbaricas, à quibus videbatur teneri, tanquam captiua; æquum est, vt in festi lætitiâ piè & reuerenter afficiatur cœtus eorum, qui festum lubenter celebrant, & nubes quidem, quæ interiectæ animam impediunt, eius illa, quæ intelligentia percipitur, illuminatione discutiat & dissoluat: alacri autem pede & exultante spiritu, ad ea, quæ sunt vel ipsis Angelis desiderabilia, mysteria festinet. Hoc est enim festum celebrare, paratos esse ad prompto & alacri animo occurrendum ijs, quæ sunt venerabilia, & extrinsecus figuris & motibus fidei & affectionis internum ardorem ostendere. Hic ergo mihi adsit omnis ordo eorum, qui sunt honorificè in excelsis remoti à materia, & eorum, qui sunt adhuc hoc circumdati puluere: & communi cœntexta chorea, luminosum & perquam clarum constituamus theatrum, eo duce videntes, qui inter natos mulierum est maximus. Nam etsi humanæ naturæ superauit terminos per vitam à carne & corpore alienam, vt qui tamen nostrarum naturalium particeps fuit proprietatum, lætatur nostris de se laudibus & celebrationibus, & bonam accipiens voluntatem, copiosam remetitur remunerationem.

Quid sit ve-
rè festum
celebrare.

Cap. 3.

Cæterum eius quidem conceptum & ortum, & vitam, quam egit in solitudine, & eius

elus ad Israëlem ostensionem, & veridicum testimonium, per quod Dei agnum ostendit, & ipsum primum & postea venientem per diuinam auctoritatem, & humanam naturam pronunciauit susceptionem: & quemadmodum ex alto vocatus venit ad Iordanem, & cum purum, & ab omni labe alienum, & quavis purgatione superiorem baptizasset, illo contactu ostendit fontem sanctificationis, & quæ de ipso Iudæis, qui fuit ab ipso baptizatus, per arundinis & mollium vestium amictus similitudinem, ad eius dixit commendationem: eius vitæ à rerum superfluarum cura abhorrentem simplicitatem, & in virtute firmitatem & constantiam, & cum veteri Eliæ æqualem, & moribus similem tacite significans: & quæcunque sunt his consequentia, Euangeliorum quaternio ostendet apertius ijs, qui hæc scrutantur diligentius.

Quæ autem præsentī conuenientē celebritati, ea sunt enuncianda & docenda, vt cum argumento festi hic scopus congruat, nostrumque in hoc recte studium conferatur. Ille in Mosaicis educatus documentis, & assidue meditans in lege Domini, eius custodiæ & obseruationi omnia postponere: solum autem, vt in eius perseueraret iustificationibus, plurimum ponebat studij. Cùm verò Herodes vir libidinosisissimus, qui erat Galilææ tetrarcha, decreta legis transgrediens, fratris Philippi uxorem, cùm sibi non liceret, propterea quòd Philippus ex illa liberos susceperat, duxisset in matrimonium: & esset illud quidem scelus legis euersio, Dei autē contemptio, hominum verò ad deteriora adhortatio & inductio: tunc, tanquam fortis athleta Iohannes, recte institutus, & in laboribus prius exercitatus, veritatis armis & telis munitus, aciem quidem struit aduersus Tyrannum. Quænam verò ea erant? Non licet tibi habere uxorem fratris tui. O libertatem, quæ non potest perterri: & fidutiam, quæ non potest everti. O os diuinum, & linguam, quæ à Deo mouetur, quæ in ipsum cor reprehensionum infigans aculeos, fecit, vt ille superbus & insolens clypeum abijceret, & fugeret. O manum venerandam & sanctam, quæ ad sermonum mota elocutionem, reprehensionum quoque augebat asperitatem, & fidutiam ostendebat & audaciam. Mos est enim ijs, qui verbis contendunt, manum simul cum ore mouere, & sermoni eius quoque motum adhibere, & per vtrumque ostendere, quàm sit confidens & interritus is, qui loquitur. Hinc factum est, vt in carcerem, & in vincula conijceretur, cùm vesana mulier nefarium amatorem suum ad id compulisset.

Deinde dies festus natalis, potusque copiosus & immoderatus, cùm nimium vinum cum, qui celebrabat conuiuium, deuoluisset ad delirium: Potus autem quænam est delectatio? Saltatio filiarum, quæ erat instar meretricis, & petitio mercedis, & merces, Prophetæ interfectio: Ex qua Regis ficta tristitia propter æstrum, quod eum obsidebat intrinsecus: obtemperatio tamen, & submissio, & aduersus iustum Prophetam prolatio sententiæ: & paulopost caput in disco allatum, & libidinosæ & adulteræ mulieri traditum. Quid hac inhumana actione inhumanius, & magis nefarium? Quid hoc belluino facinore magis insanum & belluinum, hominem ex ipso matris utero sanctitate circumdatum, qui temperantiam erat amplexus, castitatem adsciuerat, inedia se exercuerat, ab omni congressione hominum se separauerat, solitudinem, tanquam ciuitatem, habitauerat, qui simul cum agri bestiis versabatur, cameli pilis tegebatur, pellicca zona cingebatur, sicut aues id, quod sua sponte nascebatur, habebat alimentum, carebat nutrimento, carebat utensilibus, & planè carnis erat expertus: qui totus quoque cernebatur remotus à materia, quòd hæc materialis coagmentatio esset inedia attenuata & emortua, & ad materiæ vacuitatem traducta propter insignem continentiam, cum, inquam, pro iustitia, pro veritate, & nè lex in aliquo violaretur laborantem, dari mercedem mulieri adulteræ?

Sed quonam modo hæc quidem permissa sunt ab eo, qui omnia sapienter administral, sciunt ijs, quibus datus est spiritus ad hæc aliqua ex parte cognoscenda. Huius autem discipuli, cùm corpus à capite diuisum sustulissent, honoratæ mandarunt sepulturæ: nè, si hoc quoque post decessum videretur à libidinosis & voluptuarijs, esset maior fomes inuidiæ, & maioris sceleris materia intemperantibus. Sic ergo corpus quidem sepultum occultabatur, cùm neque quisquam illud tunc perscrutari studisset, neque ipse manifestasset. Sed quandoquidem ad hunc locum perueni, volo de hoc prophetico tabernaculo, & de manu, quæ ei coaluerat, quiddam, quod è veteri pendet narratione, huic sacro theatro explanare, & quæ de his audiimus & cognouimus, & quæ veteres tradunt historiæ, explicare fufius, & vndenam diuina hæc gratia translata est Antiochiam, & vbinam fuit repositum translatum Propheticum illud taberna-

Iohan. 1.

Matt. 11.

Cap. 4.
Celebritas
exportat
manus S.
Iohannis.

Leuit. 18.

Mittitur in
carcerem ve-
ritatis præ-
co.

Cap. 5.

Herodis si-
mulata tri-
stitia.

Luc. 1.

Admiranda
Baptistæ
Domini ab-
sinentia &
paupertas.

Cap. 6.

Matt. 14.

Mandatur
corpus eius
post decol-
lationem
sepulturæ.

berna-

bernaculum, & quifnam fuerit quidem modus huius translationis, & quis rursus ablationis & exportationis.

Cap. 7.
Matt. 2.

Herodes qui infantes occiderat, cum Indicum multorum principatum traduxisset ad regnum, parebat quidem Romanis? Cum multis autem modis quareret, ut eis videretur beneuolus & fidelis, effecit quidem, ut Romani eum benignis adspicerent oculis, & nec fore, ut ab eis deficeret, vllam haberent suspicionem. Is, ut clarior esset

Sebaste cō-
ditur ab He-
rode.

sua in eos beneuolentia, inter alia condidit etiam ciuitatem, sitam non procul ab Hierosolymis, sed distantem tantum itinere vnius diei, eam vocans Sebasten, Latine Augustam, ut Augusti Cæsaris appellatione significaret suam in eum beneuolentiam & seruitutem. In ea, qui post illum obtinuit principatum, tetrarcha Herodes fixit regiam, in qua etiam fuit illud conuiuium, quo Propheta fuit occisus, & iuxta quam fuerat in vinculis hic, sacer Propheta in quodam tenebroso reorum domicilio. Cuius

Sepulcrum
Elisæi pro-
phetae.

ex transuerso referunt sepultum fuisse corpus præconis veritatis? Quo etiam in loco dicunt prius fuisse alterum sepulcrum Prophetæ Elisæi, adeo ut duo loculi viderentur simul iacentes in vno & eodem loco. Ibi quoque templum maximum olim extructum fuerat, quod propter ea, quæ in ipso fiebant, miracula & pulchritudinem, fuerat incomparabile. Cum eius autem tectum tempore defluxisset, sub dio relicta sunt eius ædificia, adeo ut vna sola illæsa remanserit domuncula, quæ vocabatur Sacrorum vasorum custodia, in qua etiam inclusi loculi prophetarum conseruabantur absque vilo detrimento.

Cap. 8.
Nota de
manu S. Io-
hannis.

Cum autem Lucas Euangelista circunquaque omnes obiret regiones, vbi etiam obeundo venit Sebasten, Antiochiæ tactus desiderio, ut qui in ea esset natus, magno quidem tenebatur studio sacrum illud Præcursoris corpus tollendi integrum. Cum autem non posset, quoniam diligenter seruabatur, ablata manu dextera, eam portauit in suam ciuitatem, loco alicuius alterius beneficii, & aliarum diuitiarum ei, quæ ipsum aluerat, hanc reddens mercedem educationis. Ab illo ergo tempore sita erat manus illa apud Antiochenos, in magno honore habitæ, & iugis, quæ in ea habitæ, gratiæ fidem faciens miraculis.

Cap. 9.

Cum autem Iulianus tyrannice clauum arripuisset Imperij, quoniam eos, qui ipsum præcesserant, persecutores & Dei hostes contendeat superare sceleribus, & eorum, qui pro Christo decertarant, quæcunque erant reliquiæ, aut integrum tabernaculum, aut aliquid aliud ex ijs, quæ sunt puræ nostræ fidei signa, ea omnia igni mandabat & cinerum. magno deinceps studio venit Antiochiam, simul quidem immunda peracturus mysteria in ara simulacrorum, quæ sita est ad Daphnen, & simul etiam persecutaturus, & si sanctorum aliquid in ea inuenisset repositum, id igni mandaturus. Cum hoc ergo sanuum renunciatum esset eius decretum, qui erant Christianarum partium, sacram manum Præcursoris clam in quadam turre ciuitatis, quæ vocatur Gonia, id est, angulus, studuerunt includere, ne capi posset ab idolatra. Qui autem Pontificalem sedem tenebat Hierosolymis, cum auditione accepisset execrandum decretum, nec tyrannum omnino moraturum, quin ad sacra loca ascenderet, & quæ in eis erant preciosissima corpora, igni consumenda mandaret, hoc diligenter curat, & magnum adhibet studium, ut è loculo sublatum Præcursoris tabernaculum, transmitteret seruandum in ciuitate Alexandrina, alio quodam communi corpore pro eo repleta depositione.

Vide quem
imitetur ho-
stes sacrarum
reliquiarum.

Dextera ma-
nus & cor-
pus S. Iohā-
nis abscon-
duntur à
Christianis

Cap. 10.
Iuliani Apo-
statae furor
in sacras re-
liquias.

Postquam autem Antiochiæ omnia perscrutatus ille impius, ea est aggressus, quæ fieri non poterant, cum absconsa manus nusquam compareret, eo ille sceleratus desiderio frustratus, & in reliquum propheticum corpus furore percitus, qui id scrutarentur, statim misit vsque ad Hierosolyma, ut Præcursoris igni mandarent tabernaculum. Quod cum ad finem esset deductum, & commune, quod pro illo sepultum fuerat, corpus ab ijs, qui misit fuerant, in cinerem esset redactum, illinc soluens, duxit exercitum ad obsidendam Edeßam, ut potè quod qui in ea habitabant, planum esset eos stare à partibus Christianorum. Aiunt autem quendam ex suis famulis, qui liberè cum eo loquebatur, & erat ei valde coniunctus, ex animo verò res Christianorum colebat & honorabat, eum à cepto prohibuisse, & ad bellum aduersus Persas gerendum incitasse, ciuitatem cum vellet, in potestatem eius venturam pollicens. Et sic consilio obtemperans, profectus est ad bellum contra Persas gerendum. In quo plaga diuinitus immisa percussus, vitam finijt miserabiliter.

Iuliani apo-
statae mile-
rabilis inte-
ritus.

Cap. 11.

Postquam autem ad fideles Imperatores redierunt sceptræ Romanorum, & reddita fu-

ta fuit libertas Christianis, nesciebatur quidem, vbinam esset preciosa manus, ab ijs, qui Antiochenam habitabant ciuitatem. Sed haud ita diu post per diuiniorum reuelatum fuit visionem, vbinam esset absconsa? Quam cum fideliter ex eo loco sustulissent, in ea honoranda erant infatigabiles. Cum autem non parum effluxisset temporis, Imperator Iustinianus inter alia, quae pie gessit, fecit etiam tale quid. Hanc enim miraculorum effectricem Praecursoris dexteram, ex Antiochia, & Domini & Dei nostri tunicam, quae erat in ciuitate Maratsfemere, & maxime venerandum caput, ex Emesa transtulit ad regiam ciuitatem? quae quidem ostendebantur ob signata signaculo sancti Imperatoris Constantini, ad hoc, vt non amplius ex eis auelleretur ab ijs, qui amplecterentur. Ablatis ergo signaculis, cum templum Praecursoris, quod in Hebdomo est ab eo aedificatum, per Domini tunicam & eiusmodi sacras sanctificasset reliquias, rursus remisit suis ob signatas signaculis eò, vnde venerant, solam dexteram propheticae relinquens non signatam, vt quae vngeretur vnguentis, & sustolleretur in festo Exaltationis.

Iustinianus
Imperator
fidelissimus

Tunica
Christi, ca-
put & dex-
tera S. Io-
hannis tras-
feruntur.

Et sic quidem de his relatum est à veteribus, alijs alia de manu narrantibus, conclusa tamen in vnam & eandem fidei notionem? & expellentia omnem incredulitatem, aberrante nemini procul à veritate. Quod si oportet etiam alicuius meminisse miraculi, Antiochia nobiscum ei, quod dicemus, feret testimonium? quod quidem auditione à nobis acceptum est ex quibusdam, qui illic sunt versati. In caeuerna delitecebat quidam draco in eius sinibus, quem, qui habitabant ciuitatem, in deos referentes, anniuersario honorabant sacrificio. Id autem erat puella virgo, quae paulo ante peruenerat ad pubertatem? & propter non pollutam virginitatem, conseruabatur draconis sacrificium. Quis erat autem modus sacrificij?

Cap. 12.

Nota draco-
nis cultu &
sacrificij
horrendu.

In eo ipso loco, in quo erat caeuerna draconis, Antiocheni publice confluentes, & frequens effecti theatrum? cum puellam circunduxissent, praebant deuorandam draconi. Is vero proserpens è caeuerna, & insperatum & incredibile apprensus miraculum, serpens & repens suis pedibus, & naturali, qui est intus, spiritu incuruatus? & insar vnde tumefactus, hiant ore & dilatato thorace accipiebat sacrificium, & lacera- bat dentibus. Pro more autem sors obtigerat cuidam Christiano, vt suam daret filiam draconi sacrificandam? qui stimulis fauciatus naturalibus, ex corde suspirabat ad maximum Praecursorem. Et vt filia à morte seruari possit, tale quid excogitat? Cum magnam vim auri apud se abscondisset, petit vt sibi permitteretur adorare manum sanctam ab eo, qui illam seruuabat. Is autem concessit postulatam. Cum vero is in his esset? & quod afferebat aurum latenter, tanquam sub praetextu adorandi, humi effudisset, recta processit ad adorandum. Aedituus autem, vt qui auidis oculis ad aurum adspiceret, cucurrit ad illud colligendum? Ille autem, qui petierat, vt sibi liceret adorare, cum se incuruasset, & totum se in loculum inclinasset, diuino fauciatus desiderio, cum venerandae dexterae pollicem osculando, & labra admouendo mordicus dentibus absceidisset, & occultasset, à templo quamprimum recessit. Cum autem iam dies aduentasset sacrificij, & ciuium eorumque, qui circumhabitabant, collectum esset theatrum, aecedit pater puellam adducens ad sacrificium. Et cum fuisset prope draconem, eum vidisset vasto ore hiantem, & horrendis sibilis eos, qui audiebant, terrentem, & sacrificium desiderantem? sacrum illum & venerandum digitum in mediam gulam iaculatus, eius iactu statim quoque mortem ei attulit.

Cap. 13.

Quidam
Christi-
anus fide
plenus tol-
lit digitum
S. Iohannis,

Insigni mi-
raculo ne-
catur draco di-
gito S. Io-
hannis.

His sic gestis, pater quidem viuam filiam domum reducit? & lachrymis simul & gaudio plenus, & admirabilem, & quae praeter opinionem acciderat, filiae narrans redemptionem. Quae autem circumstibat populus, insigni miraculo obstupefactus, ingentes Deo agebat gratias. Quo factum est, vt Praecursori templum illic construerent, vbi factum fuerat miraculum, quod nominarunt *νεμεστρον*, id est, suspensum? siue propterea, quod supra terram sit solum templi eleuatum, siue quod ad tantam aedificiorum sublimitatem eius sit extensa latitudo, vt conspicietibus prope videatur pendere in aere. In quo cum hunc sacrum & mirificum digitum deposuissent, eum festis honorant anniuersarijs, miraculum, quod factum fuerat, per commemorationem transmittentes ad posteros. Dicitur etiam aliud quoque mirum tale fieri signum; Huius scilicet sanctae manus aliquando quidem extendi digitos, aliquando vero contrahi? quorum extensione quidem significari fertilitatem fructuum, contractione autem, inopiam & penuriam.

Cap. 14.

Maghificu
templum S.
Iohannis,

Cum autem multi, qui ante nos fuerunt, Imperatores hanc manum desiderassent quouis

Cap. 15.

quouis

quouis modo possidere, nec finire, vt tantum bonum maneret apud barbaras gentes, quæ partes illas occuparant, captiuum? augebatur quidem, ac vigeat eius desiderium! sed modus, quo id possiderent, nullo modo inueniri poterat. Et cum in eis aliquandò visum esset, dando pecuniam, talem comparare thesaurum, aërem, vt est in prouerbio; pugnis cadebant. Desiderabatur ergò ab omnibus, à quibus nomen Christi est inuocatum? & quicumque in eius rei verfabatur cogitatione, Deum rogabat gemitibus inenarrabilibus, vt benignis oculis suum adspiceret populum, & eius eum efficeret possessorem & spectatorem. Quoniam autem diuinæ prouidentie sunt omnia præfinita, ei qui omnia præsciuit ante mundum conditum, despicienti tempora nostræ inscientiæ, placuit per multas suas miserationes, vt in hac quoque generatione reuelaretur hoc magnum & insigne miraculum, in qua Constantinus & Romanus, qui digni sunt magnis laudibus, ab ipso ortu purpureis fascijs inuoluti, regebant habenas Imperij. Id autem est, venerandæ Præcursoris manûs exportatio; & reuocatio.

Rogât Christiani ob-
nise Deum
pro recupera-
tione ma-
nûs S. Iohannis.

Cap. 16.

Modus autem reuocationis, est valdè mirabilis & præter opinionem. Nam vir quidam, qui erat relatus in sortem diaconorum Antiochiæ ciuitatis, Iob nomine, supernè inspiratus, & diuino zelo repletus, apud se cogitabat, posset ne Præcursoris suffuratus dexteram, eam donum desideratum largiri Christianis; atque adeò ad talem processit experientiam. Pulchrum templum & excelsum sub nomine Petri Apostolorum principis positum est in ea ciuitate. In huius vestibulo cum suam is fecisset habitationem, cum sacrorum, quæ illic erant, vasorum custode iniijt amicitiam, vt ea de causa tentaret cum ipso tota nocte venerandæ manûs asserere loculo. Postquam autem petitioni non annuit is, cui credita fuerat custodia, inopinatù quid cogitans, ad aliam transit machinationem. Cum sumptuosa & lauta mensa eum exhilarasset, & amice eum ad bibendum inuirando, ad profundum & morti similem somnum deduxisset: & per quandam fenestram in tempesta nocte se in templum demississet, sensim & sine strepitu, sacro aperto loculo, (ò rem & factu & auditu terribilem) accipit preciosam, quæ desiderabatur, dexteram? & summo silentio reuersus, diligenter quidem apud se seruat, quod furatus fuerat, nè cognosceretur ab aliquo barbarorum.

Templum
S. Petri Antiochiæ.

Tob diaconus clam
rollit manûs
S. Iohannis.
Cap. 17.

Hinc egreditur Antiochia; & iter iniijt magno metu affectus, nè res fieret manifesta inimicis, ad exequendum propositum multis sæpè vtens precibus. Locum autem loco, & ciuitatè ciuitate commutans, festinabat ad exitum. Cumque lethiferas illas vias sic peruassisset, peruénit ad fines Romanos, magnum quidem illum metum excutiens, audacius autem & confidentius festinans ad regiam ciuitatem. Postquam verò fidelis Imperator eius rescivit aduentum, & re admirabili fuit obstupefactus, Christo quidem non poterat agere gratias pro dignitate, vt quem in speratum impediret gaudium? eos autem, qui hoc sanctum cum hymnis, lampadibus & vnguentis essent suscepturi, & ad ipsum allaturi, emisit: vt sicut ipse vox clamantis in deserto parare vias Domini, & semitas rectas facere, iussus erat: ita etiam ipsi Christianam ingrediendi ciuitatem, & à qua eius gratia non longè aberat, pararentur honesti & decori ingressus. Cum ergò appropinquaret Chæcedonem, nauis quidem emissã est Imperatoria; & pontifex cum sacerdotibus, & quicumque ex senatu erant clari & illustres simul, vt lacrum illum thesaurum inferrent in regiam, cum quibus fidelium quoque multitudo vrbe egressa, mari ei nauigârunt obuiam, vt eum deducerent.

Cap. 18.

Postquam autem fuit susceptus in manus Pontificis, & eius ferebatur vlnis, & in mare ascendit, licebat videre ipsam quoque aquæ naturam placidam & tranquillam, mollibus fluctibus ante nauem exiliètem, & ad Imperatores eius cursum dirigentem. Porro autem aliquid quoque accidit alijs magis admirabile; & dignum manu veneranda Præcursoris. Aderat enim dies festus sanctorum luminum, in quo vera illa lux, Iordanis fluenta complectens, humanæ naturæ contritionem reformauit. Et quoniam præcedente die ieiunio prepurgamur, accidit vt in ipsa hora vespertina, in qua mos est Christianis peragere sanctificationem, diuina manus aduenerit: quam cum Christi amatissimus Imperator, tanquam cæleste donum & ab interitu alienum suscepisset, & amplexus esset, desiderijque & fidei lacrymas effudisset, reponit in medio templorum regalium: adeò vt omnes crederent illum ipsum adesse Baptistam, etsi sub adspèctum non caderet, & propositas aquas sua sanctificare dextera. Hinc canebatur hymnodix spiritûs; illata lumina templum illuminabant; omnium oculis ad sacram capsam erant aperti, & adspèctum hauriebant sanctificationem.

Festum sanctorum luminum, Epiphania Domini est.

Nota de luminibus.

Sic

Sic quidem cum festum sanctorum Theophaniorum, & sic etiam sequens, in quo ^{Cap. 19.} sacri Præcursoris memoria est altius nobis tradita, quippe qui diuini baptismatis mysterio inseruierit, peregrissemus & celebrauissimus, iudicauimus par esse manus quæ honorare depositionem festis annuis, hac quoque connumerata alijs eius festis, ut ex rebus illius nihil sit non gloriosum & admirabile. Et nunc ecce adest hoc festum clarum & insigne post circulem anni ambitum, distillans nobis imbres miraculorum, & ea afferens, quæ sunt futura animis nostris conducibilia. Est ergo nobis proposita omni ex parte gloriosa & veneranda manus Baptistæ & Præcursoris, in corporeis circumdata virtutibus, quæ admirantur sancti spiritus virtutem, quæ in ea habitat. Quodnam ergo est hoc templum hodiè pulchrius? Quamnam ædes diuina venerabilior, & magnificentior hac, in qua hic facer & diuinus thesaurus repositus, innumera- ^{Reliquie Sanctorum templi sancti spiritus.} bilium luminum splendore cum cælestibus contendit spectaculis? Sub quibus quæ supernè descendunt gratiæ sancti spiritus, dispensantur pro modo viuiscuiusque fidei, eorum, qui laudant & celebrant, animabus? In Christo Iesu Domino nostro, cui gloria & potentia in secula seculorum, Amen.

MARTYRIVM S. SABINÆ, ILLUSTRISSIMÆ MATRONÆ, AVTHORE ADONE, TREVIRORUM Archiepiscopo, in Martyrologio.

ROMÆ in Auentino, in oppido Vindinensi, ad arcum ^{Augusti 29.} Faustini, natale beatissimæ & illustrissimæ Sabinæ martyris, quæ fuit vxor præclarissimi quondam Valentini, & filia Herodis Metallarij. Quæ passa est, Adriano imperante, sub præfecto Elpidio.

Hanc beata virgo Serapia, cum in domo eius conuer- ^{S. Sabina conuertitur a S. Serapia.} saretur, persuasit in fide Domini Iesu Christi. Quæ postmodum eandem virginem vsque ad locum passionis secuta est, & cum ei præfectus Beryllus diceret, Quid tibi ipsa derogas, aut quare te metipsam vilem reddis, aut quare non consideras, quæ es, aut cuius filia es? Coniunxisti enim te Christianis, & oblita es natales tuos, & memoriam tanti viri, cuius fuisti, & deorum, quorum iram vereor ne incurras. Reuertere magis ad domum tuam, & dimitte hanc nefandam, quæ maleficijs te & plures demutauit à cultura deorum; beata Sabina respondit: Illius sanctæ puellæ, de qua dicis, maleficijs vtinam & tu suadereris, sicuti & ego iuasa sum, & ab immundis recederes idolis, & verum & certissimum agnosceres Deum, qui bonos ad æternam vocat vitam, & malos in pœnam relinquit perpetuam. ^{Præfectus non audeat punire.} Quod Præfes audiens, reueritus illam dimisit.

Vt verò beata Serapia gloriosissimo martyrio coronata est, illustrissima Sabina colligens reliquias eius, celebratis venerabilibus exequijs, vt thesaurum sempiternum, vel preciosam margaritam reposuit in monumento suo, quod ipsa sibi cum summo studio & ornatu fecerat. Deinde interpositis aliquot diebus, comprehensa, iudici Elpidio præsentatur. ^{Sistitur coram Elpidio Præfecto.} Quam ille videns, Tu es, inquit, Sabina, vxor quondam Valentini illustrissimæ memoriæ, & filia Herodis? Cui sancta matrona respondit; Ego sum, & gratias ago Domino meo Iesu Christo, qui me peccatricem per sanctam famulam suam Serapiam, de multis sordibus & potestate dæmonum liberare dignatus est. ^{Constantia eius.}

Commotus postmodum Præfectus, cum videret in confessione Christi constantiam eius, dictauit sententiam, dicens; Sabinam dijs inobedientem, dominos quoque & Augustos nostros blasphemantem, gladio percuti decreuimus, atque omnes facultates eius publicis titulis designari. Passa est autem beatam famulam Christi Sabina 4. ^{Percucitur gladio.} Calendas Septembris, & à Christianis sublatum corpus eius, sepultum est in monumento, ubi ipsa venerabiliter reposuerat magistram fidei suæ virginem Serapiam, ad arcum Faustini, iuxta aream Vindiciani in oppido Vindinensi.